

Program Rewitalizacji dla gminy Skrwilno na lata 2016 - 2023

Spis treści

Wstęp i metodologia.	5
1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.	7
1.1 Dokumenty szczebla krajowego	7
1.3 Dokumenty wojewódzkie	8
1.3 Dokumentu szczebla powiatowego	9
1.4 Lokalne dokumenty strategiczne	9
2. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami	11
3. Obszar zdegradowany gminy.....	17
3.1 Analiza sytuacji społecznej w gminie pod kątem występowania obszarów zdegradowanych	17
3.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego w gminie Skrwilno	24
4. Obszar rewitalizacji gminy	26
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji	26
4.2 Wyznaczanie obszaru rewitalizacji na terenie gminy Skrwilno	27
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	31
5.1 Zasoby oraz potencjały obszaru rewitalizacji.....	31
5.2 Problemy społeczne.....	34
5.3 Infrastruktura i przestrzeń publiczna.....	35
5.4 Aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji	38
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	40
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.	41
8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	44
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR	55
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	61
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	66
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	70
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR.....	73
Załącznik 1. Badanie ankietowe mieszkańców gminy Skrwilno.	77
Załącznik 2. Dane wyjściowe do obliczania wskaźników.....	95

Spis map

Mapa 1. Obszar zdegradowany gminy Skrwilno Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.org.pl	25
Mapa 2. Obszar rewitalizacji w gminie Skrwilno na tle obszaru zdegradowanego.	30
Mapa 3. Plan miejscowości Skrwilno – uwzględniono obiekty o największym znaczeniu dla społeczności miejscowości Skrwilno i całej gminy.	33
Tabela 1. Wybrane problemy społeczne gminy Skrwilno na tle województwa kujawsko – pomorskiego.	12
Tabela 2. Analiza SWOT gminy Skrwilno.	15
Tabela 3 Sytuacja na rynku pracy w poszczególnych sołectwach gminy Skrwilno – przedstawienie wskaźników (dane na dzień 31.12.2015r.)	18
Tabela 4 Skuteczność kształcenia w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Skrwilno.	19
Tabela 5 Problemy przestrzenno-funkcjonalne w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Skrwilno – przedstawienie wskaźników	20
Tabela 6 Zestawienie wskaźników obrazujących negatywne zjawiska w poszczególnych sołectwach gminy Skrwilno.	21
Tabela 7. Liczba ludności i gęstość zaludnienia na terenie poszczególnych sołectw w gminie Skrwilno.	28
Tabela 8. Infrastruktura służąca aktywizacji społecznej na terenie obszaru zdegradowanego w gminie Skrwilno	29
Tabela 9. Charakterystyka sytuacji społecznej w sołectwie Skrwilno – wskaźniki i ich wartości na tle gminy.	34
Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji – Sołectwa Skrwilno.	39
Tabela 11. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji.	42
Tabela 12. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych.	45
Tabela 13 Komplementarność problemowa	57
Tabela 14. Harmonogram realizacji oraz szacunkowe ramy finansowe planowanych projektów rewitalizacyjnych.	66
Tabela 15. Harmonogram rzeczowy realizacji Programu Rewitalizacji.	72
Tabela 16 Wskaźniki realizacji celu programu oraz postępu realizacji projektów	74

Spis fotografii

Fotografia 1. Poprzemysłowy budynek w Skrwilnie przy ul Targowej – przestrzeń zdegradowana.	28
Fotografia 2. Park podworski w Skrwilnie.	32
Fotografia 4. Świetlica wiejska w miejscowości Skrwilno.	36
Fotografia 5. Niezagospodarowana przestrzeń znajdująca się za budynkiem Urzędu Gminy w Skrwilnie.	37

Wstęp i metodologia.

Program Rewitalizacji (PR) dla gminy Skrwilno na lata 2016 – 2023 został opracowany z uwagi na potrzebę podjęcia środków pozwalających na przewyższenie stanów kryzysowych w obrębie zdegradowanych obszarów. Zdegradowany obszar, to nie tylko terytorium, na którym funkcja i jakość przestrzeni uległy zatraceniu – to również obszary w sferze społecznej. Tak rozumiany obszar zdegradowany to przestrzeń na której doszło do nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych i której przywrócenie właściwego stanu odbyć się może przez skoncentrowane i kompleksowe działania łączące ze sobą przedsięwzięcia o charakterze społecznym, środowiskowym, przestrzenno – funkcjonalnym i technicznym.

Szerokie spojrzenie na problemy dotyczące problemów przestrzeni publicznej jako zarówno przyczyny i skutku problemów społecznych, pozwala na kompleksowe rozwiązanie tych problemów poprzez przerwanie zamkniętego koła wzajemnie negatywnie oddziałujących na siebie sfer funkcjonowania gminy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności: mieszkańcy obszaru, który został wyznaczony jako obszar rewitalizacji; właściciele, użytkownicy i zarządcy nieruchomości znajdujących się na tym obszarze; podmioty gospodarcze, organizacje społeczne, jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej, ale także cała społeczność gminy Skrwilno, ponieważ dzięki skoncentrowanym terytorialnie, kompleksowym i uzupełniającym się działaniom istnieje szansa wypracowania wzajemnie wzmacniających się efektów działań rewitalizacyjnych, promieniujących na cały obszar gminy i obejmujących możliwie największą liczbę jej mieszkańców.

Program Rewitalizacji dla gminy Skrwilno opracowany został na podstawie „Zasad Programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” opublikowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego w Toruniu, 27 stycznia 2016r, obowiązujących na dzień uchwalenia programu tj. 18.01.2017r.

Program Rewitalizacji Gminy Skrwilno opracowany na lata 2016 – 2023 to dokument strategiczny określający działania mające na celu **wyprowadzenie ze stanu kryzysowego** najbardziej zdegradowane obszary gminy poprzez kompleksowo rozumiane przedsięwzięcia, obejmujące całościowo sfery funkcjonowania gminy. Działania te prowadzone będą w sposób planowy i zintegrowany oraz skoncentrowany na obszarze najbardziej tej interwencji potrzebującym oraz skupiającym możliwie największą liczbę beneficjentów. Przy czym stan kryzysowy definiujemy w następujący sposób:

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego

poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);
- c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych);
- d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Program rewitalizacji jest narzędziem określającym ramy działań prowadzonych w gminie w ramach rewitalizacji. Program ten opracowywany jest w wyniku współpracy interesariuszy rewitalizacji z obszaru gminy Skrwilno oraz samorządu. Podstawą prawną opracowywania, a następnie przyjęcia uchwałą Rady Gminy jest pkt. 6 ustawy z dnia 08.03. 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami).

Celem wprowadzenia programu rewitalizacji dla gminy Skrwilno jest zaprojektowanie rozłożonych na lata działań zmierzających do przewyciężenia zdiagnozowanych na terenie gminy stanów kryzysowych oraz rozwój tych zaniedbanych dotychczas obszarów w oparciu o lokalne potencjały.

Obszar objęty programem rewitalizacji uzyska podstawę do wsparcia, a także preferencyjne warunki w ramach programów pomocowych, ze środków UE oraz krajowych. Dotyczy to np. projektów z osi 6, 7, 8, 11 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

1. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Program Rewitalizacji dla Gminy Skrwilno na lata 2016 – 2020 jest programem komplementarnym ze Strategią Rozwoju Gminy – stanowi narzędzie umożliwiające realizację niektórych spośród wyznaczonych w tej strategii celów. Również na szczeblach wojewódzkim, powiatowym oraz krajowym PR wykazuje zbieżność z celami i powiązanymi z nimi kierunkami działań. Poniżej przedstawiono dokumenty strategiczne opracowywane z poziomu międzynarodowego, krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego z którymi PR jest spójny.

1.1 Dokumenty szczebla krajowego

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 jest dokumentem, który określa cele, których osiągnięcia oczekuje się w wyniku realizacji programów rewitalizacji. Dokument ten wskazuje potrzebę prowadzenia procesów rewitalizacyjnych na obszarach wiejskich (w ramach Celu Tematycznego 9 – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 w swych zapisach wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym także dla obszarów wiejskich. PR gminy Skrwilno wpisuje się w cel 2 tej strategii, jakim jest: „Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych”, w tym także „Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe”.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – w ramach celu strategicznego III „Spójność społeczna i terytorialna” strategia ta koncentruje się na wyznaczeniu celów zbieżnych z celami rewitalizacji i określaniu związanych z nimi kierunków działań

Cel III.1. Integracja społeczna

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRLK), której celem głównym jest: rozwój Kapitału Ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia, a celami szczegółowymi

- Wzrost Zatrudnienia

- Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
- Poprawa Sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
- Podniesienie kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

1.3 Dokumenty wojewódzkie

Potrzeba rewitalizacji obszarów wiejskich na terenie województwa kujawsko – pomorskiego dostrzeżona została na etapie tworzenia dokumentów strategicznych określających kierunki rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego, tj. przyjętych w 2013 roku **Strategii rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+** oraz **Założeniach polityki terytorialnej województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2014 – 2020**. Dokumenty te wyznaczają kierunki rozwoju województwa, które na obszarach wiejskich powinny przede wszystkim przybierać formę działań zmierzających do rozwoju społeczno – gospodarczego.

Innymi dokumentami szczebla wojewódzkiego, z którymi PR wykazuje powiązania w obszarze celów są:

- **Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020** (SPSWK-P 2020) w zakresie następujących priorytetów i powiązanych z nimi celów:

Priorytet 1. Zwiększenie obszarów włączenia społecznego

Priorytet 2. Ograniczenie skali występowania i skutków negatywnych zjawisk życia społecznego

Priorytet 3. Wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców regionu

Priorytet 4. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom przemian demograficznych

Priorytet 5. Rozwój i wzmacnianie współpracy podmiotów mających wpływ na regionalną politykę społeczną.

- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego** (PZPWK-P) zakładający zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym, które to założenia wykazują wysoką spójność z Programem Rewitalizacji dla Gminy Skrwilno.

1.3 Dokumenty szczebla powiatowego

Gmina Skrwilno leży również w zasięgu oddziaływania **Strategii Rozwoju Obszaru Społeczno – Gospodarczego Powiatu Rypińskiego** (w trakcie opracowywania, aktualna wersja z 06. 2016r.). Na etapie opracowywania Strategii ORSG zauważono występowanie obszarów wykazujących koncentrację negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, środowiskowym, czy funkcjonalnym. Na terenie Gminy Skrwilno wskazano na obszary problemowe jakim jest starzenie się społeczeństwa, niedostateczne tempo rozwoju w sferze gospodarczej, niedostateczna liczba instytucji kultury, brak zorganizowanych usług opiekuńczych, uzależnienie od pomocy społecznej.

Program rewitalizacji opracowany dla gminy Skrwilno w swych celach i założeniach wykazuje zgodność z celami rozwojowymi Strategii OSRG Powiatu Rypińskiego, takimi jak

1. KONKURENCYJNE GOSPODAROWANIE

1.1 Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i innowacyjności, szczególnie w obszarze inteligentnych specjalizacji

1.2 Poprawa stanu lokalnej infrastruktury drogowej i technicznej

2. ZDROWE I ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO

2.2 Skuteczna aktywizacja osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

3. KREOWANIE SYSTEMU KSZTAŁCENIA W OPARCIU O WYMOGI RYNKU PRACY

3.1 Przystosowanie placówek edukacyjnych oraz wyposażenie ich w sprzęt niezbędny do podnoszenia jakości kształcenia

3.2 Kształcenie skierowane na rozwijanie kluczowych kompetencji uczniów

3.3 Wspomaganie rozwoju i szkolenie nauczycieli

1.4 Lokalne dokumenty strategiczne

Na szczeblu lokalnym Program Rewitalizacji Gminy Skrwilno powiązany jest ze Strategią Rozwoju Gminy Skrwilno, Lokalną Strategią Rozwoju oraz Strategią Rozwoju Obszaru Społeczno – Gospodarczego Powiatu Rypińskiego.

Gmina Skrwilno posiada aktualną Strategię Rozwoju na lata 2014-2020 uchwaloną Uchwałą NR X/56/15 z dnia 1 października 2015 roku. Program Rewitalizacji (PR) i Strategia Rozwoju Gminy (SRG) Skrwilno mają charakter komplementarny, jako że bazują na podobnych, zidentyfikowanych problemach i celach, których realizacja ma pomóc w łagodzeniu i eliminowaniu problemów. Jednym z celów strategicznych określonych w Strategii jest poprawa jakości życia mieszkańców

gminy Skrwilno. Zgodność tego celu z PR realizowana jest na poziomie zbieżności z wieloma celami operacyjnymi w ramach powyższego celu strategicznego tj:

- Zapewnienie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego na terenie gminy poprzez stworzenie odpowiedniej bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.
- Systematycznie dostosowywanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców
- Rozbudowywanie i modernizowanie infrastruktury technicznej przy jednoczesnym zachowaniu jakości środowiska przyrodniczego

Gmina Skrwilno należy do Lokalnej Grupy Działania (LGD) „Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ”. Grupa ta obejmuje 6 gmin leżących w Powiecie Rypińskim w województwie kujawsko – pomorskim i są to gminy wiejskie: Brzuze, Rogowo, Rypin, Skrwilno, Wąpielsk i gmina miejska Rypin. Stworzenie dokumentu Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2015-2023 (LSR) podyktowane było koniecznością postawienia diagnozy, określeniu celów oraz przedstawienia planów ich realizacji w ramach celu nadrzędnego Stowarzyszenia, jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

W ramach celu ogólnego nr 3, którym jest **Rozwój spójności społecznej obszaru „Stowarzyszenia LGD Gmin Dobrzyńskich Region Północ” do 2023r.** wyodrębniono cele szczegółowe, a wśród nich 3.2. **Wzrost wykorzystania potencjału społeczno – gospodarczego środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na obszarze „Stowarzyszenia LGD Gmin Dobrzyńskich Region Północ” do 2023r,** który wykazuje największą zbieżność programową z Programem Rewitalizacji. Jednym z kierunków działania przedstawionych w LSR i mających na celu realizację tak określonych zadań jest **Rewitalizacja społeczno - gospodarcza miejscowości wiejskich** (przedsięwzięcie 3.2.1). Dążenie do urzeczywistnienia tak określonych w LSR celów jest działaniem na tej samej płaszczyźnie, która stanowi obszar problemowy Programu Rewitalizacji gminy Skrwilno. PR stanowi więc uszczegółowienie założeń zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju i stanowi narzędzie realizacji postawionych w niej celów w odniesieniu do obszaru gminy Skrwilno. Realizacja założonych w PR projektów przyczyni się do osiągnięcia założonych w LSR wartości wskaźników obrazujących stopień osiągnięcia założonych celów, w tym:

- Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem);
- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów;
- Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystająca ze świetlic środowiskowych/klubów młodzieżowych;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu;

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek);

2. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami

Analiza aspektów funkcjonowania gminy oraz jej społeczeństwa ma na celu zarówno diagnozę najważniejszych problemów występujących na obszarze gminy, a których rozwiązanie może być wsparte za pomocą działań prowadzonych w ramach rewitalizacji, jak i zidentyfikowanie potencjałów, które powinny zostać zmobilizowane, aby pracowały na rzecz osiągnięcia celu rewitalizacji. Tym najważniejszym celem jest wsparcie procesu wyprowadzenia z kryzysu mieszkańców obszarów o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz najbardziej zdegradowanych w sensie przestrzenno-funkcyjnym poprzez wdrażanie działań interwencyjnych o charakterze społecznym oraz inwestycyjnym. Diagnoza sytuacji całej gminy pozwoli zidentyfikować obszary problemowe oraz przybliżyć możliwe efekty rewitalizacji, które pomimo koncentracji terytorialnej podejmowanych w ramach projektów działań mogą dać efekt dodatni dla całego obszaru gminy Skrwilno.

Szczególnie ważne w procesie tworzenia programu rewitalizacji jest przyjęcie działań ukierunkowanych na niwelowanie oraz zmniejszanie problemów zidentyfikowanych w strefie społecznej. Gmina Skrwilno położona jest przy wschodniej granicy województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie rypińskim. Skrwilno graniczy z gminami należącymi do województwa kujawsko – pomorskiego (Rypin, Rogowo i Świedziebna) oraz gminami leżącymi na terenie województwa mazowieckiego (Lubowidz, Lutocin, Rościszewo i Szczutowo). Jej powierzchnia wynosi w przybliżeniu 120 km², a liczba ludności 6157 mieszkańców. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 560 (Bielsk – Brodnica) i nr 563 (Mława – Rypin). Gmina położona jest w odległości 18 km od stolicy powiatu – Rypina, 85 km od Torunia i 130 km od Bydgoszczy. Na tle innych gmin województwa Skrwilno zmagają się z problemami społecznymi o dużym nasileniu. Wskaźniki obrazujące nasilenie głównych problemów społecznych przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Wybrane problemy społeczne gminy Skrwilno na tle województwa kujawsko – pomorskiego.

Źródło: Dane GUS, PUP 2014

Wskaźnik	Gmina Skrwilno	Województwo kujawsko - pomorskie
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	21%	10,5%
Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 m-ce w ogóle bezrobotnych	63,08%	24,6%
Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na 10tyś mieszkańców	461	919
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	37,81%	72,4%
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	62,4	58,1

Z powyższych danych wynika, że gmina Skrwilno znajduje się w bardzo trudnej sytuacji społeczno – gospodarczej na tle innych gmin województwa. Występujące tu problemy są głęboko zakorzenione, obejmujące znaczną część mieszkańców oraz są trudne do rozwiązania za pomocą dotychczas stosowanych narzędzi.

Przedstawienie problemów i potrzeb zidentyfikowanych w gminie Skrwilno zamieszczone jest w rozdziale II SRG „Diagnoza strategiczna gminy Skrwilno”. Sprecyzowane zostały tu problemy oraz potrzeby w każdej ze sfer funkcjonowania gminy, które należy rozpatrywać, aby prawidłowo, czyli z uwzględnieniem stopnia koncentracji negatywnych zjawisk, wyznaczyć zasięg obszaru zdegradowanego

(OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), a więc przede wszystkim: społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne.

Wśród zdiagnozowanych, aktualnie występujących w gminie problemów **społecznych** wyróżnia się m.in.

- **zmniejszającą się liczbę ludności.** Wynika to z implozji demograficznej, a przez to rosnącego udziału osób w wieku poprodukcyjnym przy malejącym udziale osób w wieku przed- i poprodukcyjnym. Poza tym mieszkańcy wyprowadzają się na tereny bardziej atrakcyjne, z szerszym dostępem do różnego rodzaju usług społecznych niż ma to miejsce na obszarach wiejskich, a przede wszystkim z *większą szansą na podjęcie zatrudnienia*. Jedną z możliwości hamowania tych negatywnych procesów jest praca nad polepszaniem infrastruktury społecznej na terenie gminy oraz podejmowanie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców. Ludzie wybierają bowiem do życia takie miejsca, gdzie jakość życia jest wysoka, a łatwo dostępne i świadczone na wysokim poziomie usługi społeczne są czynnikiem, które mają na nią bezpośredni wpływ. Hamowanie procesu zmniejszania się liczby ludności jest uzależnione również od zwiększenia przedsiębiorczości w regionie oraz niwelowania problemu bezrobocia.

- **starzenie się społeczeństwa**, które wpływa na m.in. na obszar edukacji. Zmniejsza się liczba dzieci w szkołach, co w konsekwencji prowadzi do ich zamykania, a tym samym zmniejszenia atrakcyjności osiedleńczej regionu, a również *obniżenia poziomu edukacji*. Starzenie się społeczeństwa pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej oraz świadczeń społecznych.

- **zwiększające się ubóstwo mieszkańców** co obrazuje m.in. rosnąca liczba osób, którym przyznano świadczenia społeczne (w 2013 r. - 654, a w 2014 roku - 704 - dane GOPS Skrwilno). Wydatki ponoszone przez Gminę na pomoc społeczną oraz świadczenia rodzinne nie ulegają znacznemu obniżeniu i z roku na rok utrzymują się na podobnym poziomie co daje obraz tego, że dotychczasowe metody walki z ubóstwem są nieefektywne. W ramach działań rewitalizacyjnych na terenie gminy planuje się wprowadzenie aktywizacji społecznej mieszkańców dotkniętych problemem ubóstwa, co w wielu przypadkach może znacząco wspomóc wyprowadzanie z kryzysu materialnego zwłaszcza w sytuacjach, kiedy jest on spowodowany wyuczoną bezradnością oraz uzależnieniem od opieki społecznej. Najczęstszą przyczyną zwiększającego się ubóstwa jest brak stałego źródła dochodu, którego przyczyn można doszukiwać się w ograniczonej możliwości podjęcia zatrudnienia. Wpływ na rosnący problem ubóstwa wśród mieszkańców ma również niedostateczne wykształcenie, które stanowi barierę w funkcjonowaniu na rynku pracy. Na terenie Gminy istnieje ograniczona oferta pomocy osobom bezradnym, uzależnionym od pomocy społecznej oraz biernym zawodowo.

- **niski poziom kształcenia w szkołach podstawowych** na terenie Gminy. Problemy związane z edukacją poddano analizie w dokumencie pn. „Strategia

Rozwoju Gminy Skrwilno". Zaprezentowane dane wskazują, że szkoły podstawowe obsługujące region gminy należą do **szkół o niskim poziomie kształcenia**, gdyż wynik egzaminu klas 6 szkół podstawowych jest najczęściej niższy od wyniku krajowego. Wykazuje się również brak wystarczającej infrastruktury na poziomie edukacji przedszkolnej, co negatywnie wpływa na dalszą edukację (w tym etap nauczania podstawowego), a także mobilność zawodową rodziców (problem bezrobocia w regionie). Na terenie Gminy Skrwilno działają trzy Szkoły zapewniające edukację na poziomie podstawowym:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skrwilnie wchodząca w skład Zespołu Szkół w Skrwilnie;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Okalewie;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bojowników o Wolność i Demokrację w Skudzawach;

Obecnie 1637 mieszkańców Gminy Skrwilno jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lat), w tym 804 kobiety oraz 833 mężczyzn. Wyniki testów szóstoklasisty wykazały niski poziom wyników z egzaminów uczniów wyżej wskazanych Szkół.

- W SRG zidentyfikowano także **problemy gospodarki** oraz związane z **rynkiem pracy**. Odnotowuje się wysokie bezrobocie (12,8% w roku 2014). Jedną z przyczyn jest rolniczy charakter gminy (użytki rolne to 66% powierzchni gminy, a leśne 25%). Powodem jest także mała ilość inwestorów na terenie gminy, dla których ten **rejon nie jest atrakcyjny gospodarczo**. Przekłada się to także na niski wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony w liczbach zakładanych przedsiębiorstw przez osoby fizyczne. Ważne dla gminy i jej obywateli jest przyciągnięcie nowych przedsiębiorców, którzy zapewnią odpowiednią liczbę miejsc pracy oraz zakładanie działalności gospodarczej przez mieszkańców Gminy (samozatrudnienie). W sferze gospodarczej widoczny jest również **znikomy przemysł** na terenie gminy, mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa. Gmina Skrwilno nie posiada terenów inwestycyjnych co znacznie utrudnia rozwój gałęzi przemysłu. SRG zakłada tu rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań mających na celu wzrost gospodarczy oraz działań społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej.

Wśród **problemów o znaczeniu technicznym** można wyróżnić m.in. słaby stan techniczny dróg w Gminie. Łączna długość dróg na terenie Gminy wynosi 104,274 km z czego jedynie 15,172 km posiada nawierzchnię bitumiczną. Drogi wymagają więc modernizacji by zwiększyć bezpieczeństwo mieszkańców. Brakuje również chodników, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia ulicznego. Słaba jakość dróg oraz brak powiązań komunikacyjnych wpływa na zmniejszenie atrakcyjności gospodarczej regionu. Brakuje również infrastruktury zapewniającej dostęp do instytucji kulturalnych, edukacyjnych oraz społecznych znajdujących się na terenie Gminy.

Problemy **środowiskowe** odnoszą się do koniecznej i oczekiwanej od lat modernizacji oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na terenie Gminy Skrwilno.

Również z uwagi na brak centralnego systemu ciepłowniczego, a tym samym wykorzystywanie przez mieszkańców indywidualnych źródeł ciepła, pojawia się problem tzw. "niskiej emisji". Ocenia się, że na obszarze Gminy w okresie zimowym niska emisja stanowi do kilkudziesięciu procent całkowitej emisji zanieczyszczeń. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe najczęściej nie posiadają jakichkolwiek urządzeń ochrony powietrza. W związku z tym gmina Skrwilno boryka się z problemem jakim jest duże zanieczyszczenie powietrza.

Wśród problemów **przestrzenno-funkcjonalnych** wyróżnić można niedostateczne zagospodarowanie obszarów nieużytkowanych (pustostanów oraz nieużytków). Możliwe byłoby ich przeznaczenie do stworzenia niezbędnych elementów infrastruktury społecznej lub turystyczno-rekreacyjnej. Również świetlice wiejskie wymagają remontów oraz adaptacji do potrzeb kulturalnych i społecznych mieszkańców. Niedostateczne jest również zaopatrzenie gminy w infrastrukturę kulturalną oraz służącą aktywizacji społecznej – takich placówek zorganizowanych jest w gminie zbyt mało, a te które istnieją mają ograniczone możliwości działania ze względu na niewystarczające zasoby lokalowe bądź wyposażenie. Niedostateczne zagospodarowanie terenu występuje również na przestrzeniach zlokalizowanych w centrum Sołectwa.

Podsumowanie opisanych powyżej problemów gminy oraz wskazanie szans i potencjałów, które należy wykorzystać na potrzeby rozwoju gminy przedstawiono przy pomocy analizy SWOT.

Tabela 2. Analiza SWOT gminy Skrwilno.

Źródło: opracowanie własne.

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
	Mocne Strony:	Słabe Strony:
WEWNĘTRZNE	<ul style="list-style-type: none"> - dogodne położenie gminy przy dwóch drogach wojewódzkich; - istnienie infrastruktury możliwej do ponownego zagospodarowania; - zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez działania prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; - dostęp do bieżących informacji odnośnie lokalnych wydarzeń; - bogactwo przyrodnicze gminy, duża lesistość, obecność jezior i malowniczych cieków wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszanie się liczby ludności; - starzenie się społeczeństwa; - niekorzystne warunki dla produkcji rolniczej; - brak terenów inwestycyjnych; - wysoki poziom bezrobocia; - zły stan dróg, brak ścieżek rowerowych; - słaba oferta kulturalna i edukacyjna;

		<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczne wyposażenie w wodociągi i kanalizację, brak sieci gazowniczej; - edukacja na niskim poziomie; - niewystarczające zagospodarowanie centrum; - zbyt małe wsparcie przedsiębiorczości dla podmiotów pragnących prowadzić działalność gospodarczą na terenie gminy;
ZEWNĘTRZNE	Szanse :	Zagrożenia:
	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zainteresowania lokalnymi produktami i zasobami naturalnymi - wzrost liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą - możliwość pozyskania w najbliższych latach dla gminy i jej mieszkańców dodatkowych środków z UE - rozwój oferty kulturalnej, społecznej, edukacyjnej na terenie gminy - podniesienie poziomu edukacji - zmniejszenie problemu bezrobocia - zagospodarowanie przestrzeni wyłączonej z użytkowania (pustostanów i nieużytków) 	<ul style="list-style-type: none"> - niska atrakcyjność gospodarcza gminy - degradacja środowiska naturalnego - mała atrakcyjność osiedleńcza gminy - bierna postawa społeczeństwa w sferze społecznej i gospodarczej

Negatywne zjawiska, jako trudne do wyeliminowania lub poprawy, wymagają innego niż dotychczas, świeżego spojrzenia, ponieważ dotychczasowe metody nie dają zadowalających efektów, skutkujących trwałą poprawą w każdej z sfer funkcjonowania gminy oraz jej społeczeństwa. Prowadzenie rewitalizacji w gminie jest szansą znalezienia nowych sposobów wpływania na główne zidentyfikowane obszary problemowe oraz wykorzystania istniejących w gminie potencjałów.

3. Obszar zdegradowany gminy

3.1 Analiza sytuacji społecznej w gminie pod kątem występowania obszarów zdegradowanych

Opisane w poprzednim rozdziale problemy dotyczą całej gminy, jednak koncentracja ich nie wszędzie jest taka sama. Obszary objęte stanem kryzysowym, które złożyły się na obszar zdegradowany (OZ) w gminie, będą mogły być wyznaczone na podstawie analizy wskaźników, która wykazała na których obszarach występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, technicznym, środowiskowym oraz przestrzenno – funkcjonalnym. Wskaźniki te przyjmują najmniej korzystne wartości na obszarach występowania danych zjawisk w stopniu przekraczającym poziom średni na tle ogólnej sytuacji w gminie, co świadczy o największej potrzebie zmian mających na celu poprawę niekorzystnej sytuacji. Wyznaczenie i zsumowanie obszarów (sołectw), gdzie wartości wskaźników obrazujących negatywne zjawiska przekraczają wartość średnią dla gminy pozwoliło na określenie obszaru zdegradowanego gminy, który po przeanalizowaniu pod względem jakościowym i ilościowym będzie można ograniczyć do obszaru na którym występuje największa koncentracja negatywnych procesów i który jako obszar rewitalizacji będzie mógł zostać poddany działaniom mającym na celu wyprowadzenie go z kryzysu, czyli rewitalizacji.

Analizowane wskaźniki zostały zaproponowane we wspomnianych wyżej „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych...” dla obszarów wiejskich. Wskaźniki zostały obliczone na podstawie wartości określonych w wyniku podziału gminy na sołectwa. Dane do obliczania wskaźników pozyskano z: PUP, GOSP, Urzędu Stanu Cywilnego, Komendy Powiatowej Policji w Rypinie, ewidencji gruntów i budynków, CEIDIG – stan na dzień 31.12.2015.

Sporządzając analizę wskaźnikową dla poszczególnych sołectw Gminy Skrwilno wykorzystano następujące wskaźniki:

1. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
2. Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia;
3. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru.

Występowanie negatywnych zjawisk, związanych z rynkiem pracy, na terenach poszczególnych sołectw wchodzących w skład gminy Skrwilno obrazuje wskaźnik udziału bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze poszczególnych sołectw.

Tabela 3 Sytuacja na rynku pracy w poszczególnych sołectwach gminy Skrwilno – przedstawienie wskaźników (dane na dzień 31.12.2015r.)

Źródło: Urząd Gminy Skrwilno

WSKAŹNIK 1	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Budziska	152	5	3,29%
Czarnia Duża	114	3	2,63%
Czarnia Mała	101	7	6,93%
Kotowy	222	19	8,56%
Mościska	91	5	5,49%
Okalewo	581	53	9,12%
Otocznia	55	1	1,82%
Przywitowo	210	27	12,86%
Ruda	252	12	4,76%
Rak	226	13	5,75%
Skrwilno	1107	146	13,19%
Skudzawy	307	27	8,79%
Szczawno	126	17	13,49%
Szucie	124	19	15,32%
Szustek	124	7	5,65%
Urszulewo	138	8	5,80%
Wólka	88	5	5,68%
Zambrzyca	112	10	8,93%
Zofiewo	69	6	8,70%
GMINA:	4199	390	9,29%

W czterech sołectwach na terenie Gminy Skrwilno wskaźnik udziału bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze przyjął wartości wyższe od średniej wartości dla gminy. Największe skumulowanie negatywnych zjawisk związanych z bezrobociem wystąpiło w Sołectwach Przywitowo, Skrwilno, Szczawno oraz Szucie.

Wskaźnik skuteczności kształcenia w szkołach na terenie gminy zbadano poprzez zestawienie średnich wyników sprawdzianu szóstoklasistów w placówkach działających na obszarze Gminy Skrwilno. Wyniki przyporządkowano uwzględniając dane pochodzące z planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Skrwilno, a także obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Skrwilno. Obwody kształtują się następująco:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skrwilnie wchodząca w skład Zespołu Szkół w Skrwilnie – Sołectwa Skrwilno, Szczawno, Mościska, Rak, Szucie, Czarnia Duża, Czarnia Mała, Zambrzyce;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Okalewie – Sołectwa Okalewo, Kotowy, Przywitowo, Wólka, Budziska, Szustek, Zofiewo.
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bojowników o Wolność i Demokrację w Skudzawach – Sołectwa Skudzawy, Urszulewo, Ruda, Otocznia.

Badany wskaźnik wykazuje, że na dużym obszarze gminy obowiązek zapewnienia edukacji na szczeblu podstawowym realizowany jest na niskim poziomie.

Tabela 4 Skuteczność kształcenia w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Skrwilno

Źródło: Dane Urzędu Gminy Skrwilno

WSKAŹNIK 2	Średni wynik egzaminu szóstoklasisty w roku szkolnym 2012/2013	Średni wynik egzaminu szóstoklasisty w roku szkolnym 2013/2014	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia
Budziska	20,5	24,63	tak
Czarnia Duża	19,83	22,55	tak
Czarnia Mała	19,83	22,55	tak
Kotowy	20,5	24,63	tak
Mościska	19,83	22,55	tak
Okalewo	20,5	24,63	tak
Otocznia	24,62	25,08	nie
Przywitowo	20,5	24,63	tak
Ruda	24,62	25,08	nie
Rak	19,83	22,55	tak
Skrwilno	19,83	22,55	tak
Skudzawy	24,62	25,08	nie
Szczawno	19,83	22,55	tak
Szucie	19,83	22,55	tak
Szustek	20,5	24,63	tak
Urszulewo	24,62	25,08	nie
Wólka	20,5	24,63	tak
Zambrzyca	19,83	22,55	tak
Zofiewo	20,5	24,63	tak
WOJEWÓDZTWO	23,60	25,02	

Wyniki osiągane przez uczniów wymienionych Szkół Podstawowych porównano ze średnimi dla województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2012-

2014. Zgodnie z definicją wskaźnika, w trakcie ostatnich lat wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty były niższe niż średnia dla województwa w następujących Sołectwach: Budziska, Czarnia Duża, Czarnia Mała, Kotowy, Mościska, Okalewo, Przywitowo, Rak, Skrwilno, Szczawno, Szucie, Szustek, Wólka, Zambrzyca, Zofiewo. Poziom wyników wyższy niż w województwie stwierdzono jedynie w Sołectwach: Otocznia, Ruda, Skudzawy oraz Urszulewo. Zaprezentowane wyniki pozwalają zakwalifikować do wskaźnika wynik uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skrwilnie wchodzącej w skład Zespołu Szkół w Skrwilnie oraz Publicznej Szkoły Podstawowej w Okalewie.

Wskaźnikiem obrazującym problemy przestrzenno – funkcjonalne na terenie sołectwa Skrwilno jest udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej sołectwa.

Tabela 5 Problemy przestrzenno-funkcjonalne w poszczególnych sołectwach na terenie gminy Skrwilno – przedstawienie wskaźników

Źródło: Dane Urzędu Gminy Skrwilno

WSKAŹNIK 3	Powierzchnia obszaru (ha)	Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)	Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru
Budziska	537,29	0	0,00%
Czarnia Duża	506,98	0	0,00%
Czarnia Mała	330,52	0	0,00%
Kotowy	544,20	0	0,00%
Mościska	280,20	0	0,00%
Okalewo	2725,05	0	0,00%
Otocznia	370,50	0	0,00%
Przywitowo	493,19	0	0,00%
Rak	323,20	0	0,00%
Ruda	754,28	0	0,00%
Skrwilno	1310,11	0,11	0,01%
Szczawno	1241,24	0	0,00%
Skudzawy	315,30	0	0,00%
Szucie	344,98	0	0,00%
Szustek	393,86	0	0,00%
Urszulewo	412,29	0	0,00%
Wólka	331,86	0	0,00%
Zambrzyca	367,18	0	0,00%
Zofiewo	470,63	0	0,00%
GMINA:	12052,86	0,11	0,001%

Obszarem występowania powierzchni zdegradowanych na terenie Gminy Skrwilno jest teren Sołectwa Skrwilno. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru wynosi 0,01%.

Tabela 6 Zestawienie wskaźników obrazujących negatywne zjawiska w poszczególnych sołectwach gminy Skrwilno.

Barwnym wypełnieniem zaznaczono sołectwa w których dany wskaźnik przyjmuje wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Wskaźniki wykluczające się zaznaczono poprzez przekreślenie pola.

SFERY	Wskaźniki	1. Budziska	2. Czarnia Duża	3. Czarnia Mała	4. Kotowy	5. Mościska	6. Okalewo	7. Otocznia	8. Przywitowo	9. Rak	10. Ruda	11. Skrwilno	12. Skudzawy	13. Szczawno	14. Szucie	15. Szustek	16. Urszulewo	17. Wólka	18. Zambrzyca	19. Zofiewo		
	1. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze poszczególnych sołectw																					
	2. Sołectwo należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia																					

SFERA	Wskaźniki	1. Budziska	2. Czarnia Duża	3. Czarnia Mała	4. Kotowy	5. Mościska	6. Okalewo	7. Otocznia	8. Przywitowo	9. Rak	10. Ruda	11. Skrwilno	12. Skudzawy	13. Szczawno	14. Szucie	15. Szustek	16. Urszulewo	17. Wólka	18. Zambrzyca	19. Zofiewo
Przestrenno - funkcjonalna	3. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej sołectwa																			
	Łączna liczba wskaźników społecznych osiągających wartości niekorzystne na tle całej gminy	1	1	1	1	1	1	0	2	0	0	3	0	2	2	1	0	1	1	1

<p>Sołectwa na terenie których występuje stan kryzysowy, rozumiany jako współistnienie co najmniej dwóch problemów społecznych mierzonych wskaźnikami wraz z problemem dotyczącym co najmniej jednej ze sfer: gospodarki, środowiska, problemów przestrzenno funkcjonalnych oraz technicznych. Sołectwa te stanowią obszar zdegradowany gminy.</p>	1. Budziska	2. Czarnia Duża	3. Czarnia Mała	4. Kotowy	5. Mościska	6. Okalewo	7. Otocznia	8. Przywitowo	9. Rak	10. Ruda	11. Skrwilno	12. Skudzawy	13. Szczawno	14. Szucie	15. Szustek	16. Urszulewo	17. Wólka	18. Zambrzyca	19. Zofiewo
--	-------------	-----------------	-----------------	-----------	-------------	------------	-------------	---------------	--------	----------	---------------------	--------------	--------------	------------	-------------	---------------	-----------	---------------	-------------

3.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego w gminie Skrwilno

Obszar zdegradowany w gminie stanowią sołectwa:

- których łączna liczba wskaźników społecznych ujawniających wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy przekroczyła dwa oraz
- wobec których zastosowano wskaźnik „udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru”.
- **przestrzenie zdegradowane** definiowane jako: obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

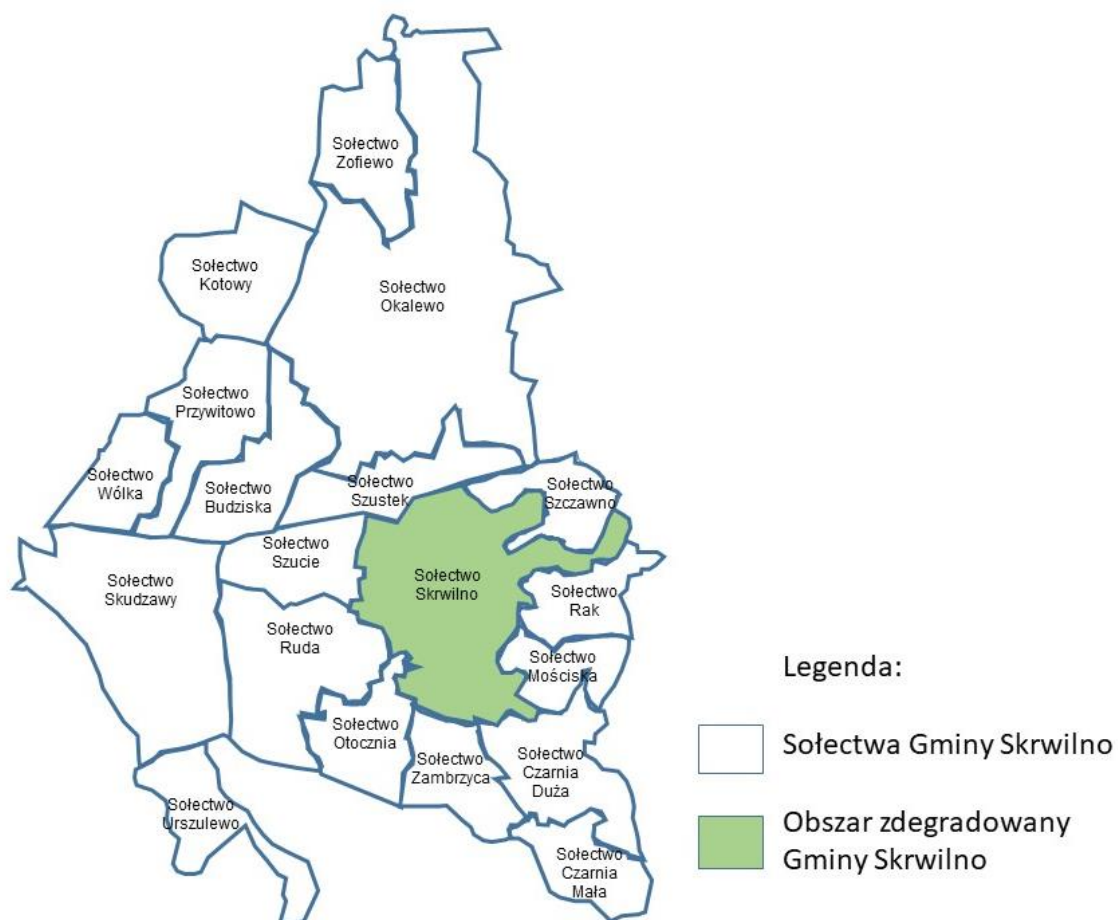
Lub

- występuje stan kryzysowy, rozumiany jako współistnienie co najmniej dwóch problemów społecznych mierzonych wskaźnikami wraz z problemem dotyczącym co najmniej jednej ze sfer: gospodarki, środowiska, problemów przestrzenno funkcjonalnych oraz technicznych.

Z zastosowaniem powyższych kryteriów obszar zdegradowany w gminie Skrwilno wyznaczono na obszarze sołectwa **Skrwilno** (przestrzeń zdegradowana jako wskaźnik niespołeczny + dwa wskaźniki społeczne o wartościach mniej korzystnych niż średnia dla gminy). Mapa umieszczona poniżej przedstawia wyznaczony obszar zdegradowany na terenie Gminy Skrwilno.

Mapa 1. Obszar zdegradowany gminy Skrwilno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.org.pl

4. Obszar rewitalizacji gminy

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji

Obszarem rewitalizacji gminy jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na jego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

W gminie Skrwilno rewitalizacja prowadzona będzie na potrzeby osiągnięcia celu A „przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej”. Przestrzeń, która może być zakwalifikowana jako obszar rewitalizacji prowadzonej dla tego celu, musi spełniać następujące warunki:

- występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
- na terenie miejscowości, w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, brak publicznej infrastruktury społecznej należącej do jednej z grup:
 - *publiczna infrastruktura służąca do uprawiania sportu, rekreacji oraz place zabaw
 - *publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizacyjnych, np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska, lub ich placówki filialne

Sytuacją, w której powyższy warunek może zostać nie spełniony jest planowana interwencja, która zakłada stworzenie infrastruktury:

- komplementarnej wobec już istniejącej lub
- bezpośrednio rozszerzającej, poprzez adaptację istniejących budynków możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej lub

- należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań/aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
- zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności czy niespełnienie warunków bezpieczeństwa

4.2 Wyznaczanie obszaru rewitalizacji na terenie gminy Skrwilno

Obszar rewitalizacji na terenie gminy Skrwilno wyznaczono na terenie zidentyfikowanego obszaru zdegradowanego. Ze względu na funkcjonowanie jednego sołectwa kwalifikującego się jako obszar zdegradowany, przebieg wyboru obszaru rewitalizacji nastąpił zgodnie z algorytmem postępowania przedstawionym w Rozdziale 4.1. Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji. Koncentracja negatywnych zjawisk wystąpiła na terenie Sołectwa Skrwilno, w związku z tym obszar określono jako zdegradowany. Sołectwo posiada trzy wskaźniki, świadczące o stanie kryzysowym (2 wskaźniki społeczne oraz 1 pozaspółeczny). Sołectwo Skrwilno charakteryzuje problem niskiego poziomu edukacji na poziomie podstawowym oraz wysokie bezrobocie.

Na obszarze stwierdzono występowanie infrastruktury, która dzięki podjętej interwencji umożliwi rozszerzenie możliwości lokalowych. Przestrzenią zdegradowaną na terenie sołectwa Skrwilno jest budynek przy ul. Targowej. W budynku tym mieściła się niegdyś siedziba kółek rolniczych, a jego część wykorzystywana była jako zaplecze warsztatowo – remontowe. Obecnie budynek ten nie jest użytkowany - stanowi pustostan, a jego degradacja postępuje w szybkim tempie.

Fotografia 1. Poprzemysłowy budynek w Skrwilnie przy ul Targowej – przestrzeń zdegradowana.

Analiza wskaźnikowa ujawniła, że na terenie sołectwa Skrwilno odnotowano największą liczbę problemów społecznych. Działania rewitalizacyjne obejmą obszary, na których przyniosą największe efekty społeczne. Poniżej przedstawiono tabelę prezentującą stopień koncentracji mieszkańców na terenie sołectw wchodzących w skład gminy. Sołectwo Skrwilno charakteryzuje największa liczba ludności oraz gęstość zaludnienia przez co oddziaływanie problemów społecznych jest najszerze.

Tabela 7. Liczba ludności i gęstość zaludnienia na terenie poszczególnych sołectw w gminie Skrwilno.

Źródło: GUS

	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)	Gęstość zaludnienia (os/km ²)
Budziska	237	537,29	44,1
Czarnia Duża	180	506,98	35,5
Czarnia Mała	145	330,52	43,9
Kotowy	342	544,2	62,8
Mościska	148	280,2	52,8
Okalewo	882	2725,05	32,4

Otocznia	83	370,5	22,4
Przywitowo	300	493,19	60,8
Rak	224	323,2	69,3
Ruda	337	754,28	44,7
Skrwilno	1584	1 310,11	120,9
Skudzawy	508	1241,24	40,9
Szczawno	186	315,3	59,0
Szucie	198	344,98	57,4
Szustek	188	393,86	47,7
Urszulewo	214	412,29	51,9
Wólka	116	331,86	35,0
Zambrzyca	177	367,18	48,2
Zofiewo	108	470,63	22,9
Gmina:	6157	12052,86	51,1

Na obszarze sołectwa Skrwilno zdiagnozowano również niedostatki wyposażenia w infrastrukturę służącą do aktywizacji społecznej.

Tabela 8. Infrastruktura służąca aktywizacji społecznej na terenie obszaru zdegradowanego w gminie Skrwilno

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy w Skrwilnie

Sołectwo	Publiczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizacyjnych, np. dom kultury, biblioteka, świetlica wiejska, lub ich placówki filialne usytuowana nie dalej niż 1,5 km od centrum miejscowości
Skrwilno	Biblioteka, świetlica wiejska

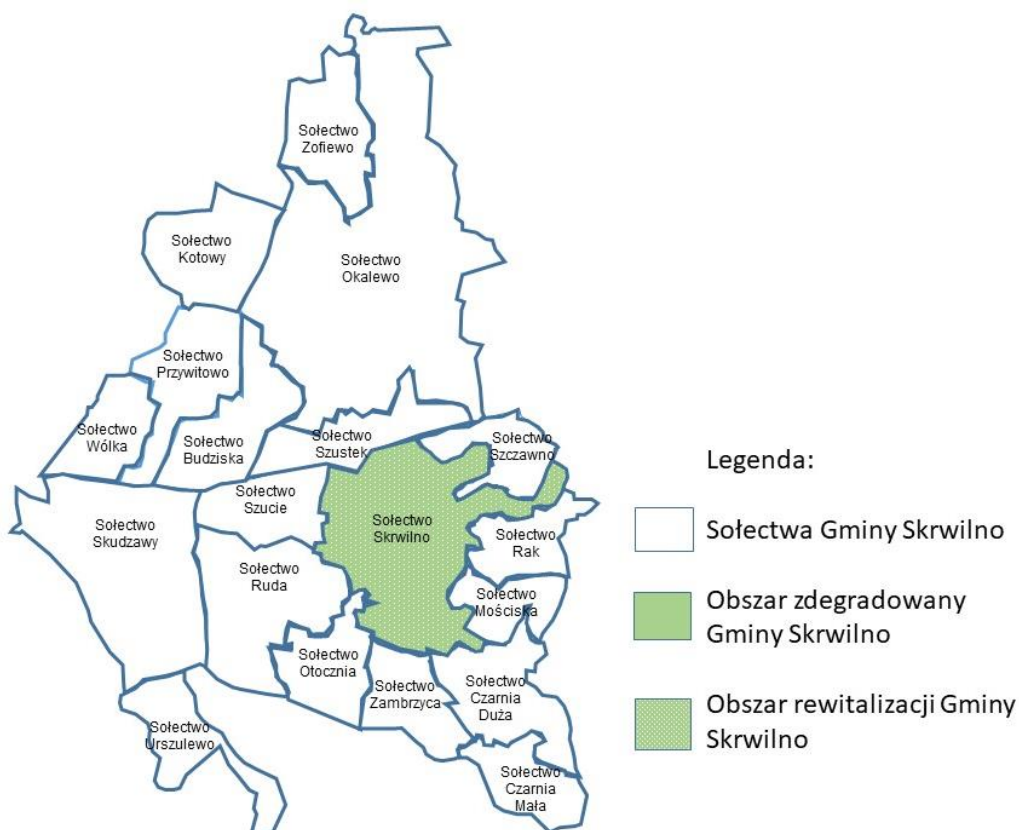
Istniejąca na terenie zdegradowanym infrastruktura jest niewystarczająca względem potrzeb mieszkańców. Skrwilno jest sołectwem będącym głównym ośrodkiem i centrum życia społecznego na terenie gminy. Wyposażone jest ono w pewne zaplecze służące do realizacji potrzeb dotyczących aktywizacji społeczeństwa. Oferta nie jest jednak wystarczająca dla wszystkich grup społecznych. Istnieje potrzeba wprowadzenia infrastruktury uzupełniającej względem istniejącej – czyli rozszerzającej ofertę na potrzeby wszystkich grup społecznych. Uzupełnieniem tych braków powinno być zorganizowanie przestrzeni otwartej służącej do celów związanych z organizacją zajęć aktywizacyjnych. Również oferta kulturalna w Skrwilnie jest bardzo uboga – ogranicza się jedynie do mieszczącej w budynku urzędu gminy biblioteki. Potrzeby mieszkańców

zarówno w zakresie działalności związanej z aktywizacją społeczną, jak również kulturą nie są zaspokajane, dlatego niezbędna jest poprawa dostępu do infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działań mających na celu ożywienie społeczne na terenie gminy.

Obszar rewitalizacji w gminie Skrwilno obejmuje sołectwo Skrwilno.

Mapa 2. Obszar rewitalizacji w gminie Skrwilno na tle obszaru zdegradowanego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.org.pl

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1 Zasoby oraz potencjały obszaru rewitalizacji

Sołectwo Skrwilno, na terenie którego prowadzone będą działania rewitalizacyjne, zajmuje powierzchnię ok. 13 km² i zamieszkałe jest przez 1584 mieszkańców, co stanowi 10,87% powierzchni oraz 25,73% ludności gminy.

Osadnictwo na tym terenie datowane jest od czasów wczesnośredniowiecznych. Grodzisko skrwileńskie funkcjonowało od IX do drugiej połowy XII wieku w lokalizacji odsuniętej od obecnej miejscowości Skrwilno o ok. 1 km na północny wschód i umiejscowionej na wyspie (obecnie w wyniku zarastania jeziora, teren otoczony jest łąkami i tylko częściowo graniczy z taflą jeziora). Wydarzeniem, które rozświetliło średniowieczne grodzisko jest znalezienie w latach 60-tych na jego terenie tzw. „skarbu skrwileńskiego” na który składają się biżuteria i przedmioty wykonane ze złota i srebra, a które zostały ukryte na terenie dawnego grodziska podczas potopu szwedzkiego. Skarb eksponowany jest obecnie w Muzeum Okręgowym w Toruniu. **Potencjał miejscowości związany z tak bogatą i interesującą historią nie jest wykorzystywany.** Teren, na którym prowadzone były wykopaliska nie jest w żaden sposób oznaczony, brakuje informacji turystycznej oraz zorganizowania atrakcji turystycznych odwołujących się historii tego miejsca, mimo, że jego położenie jest bardzo bliskie względem centralnego punktu gminy.

Innymi ciekawymi obiektami świadczącymi o bogatej historii tych terenów i zlokalizowanymi na terenie sołectwa są:

- Zespół kościoła rzymsko - katolickiego w Skrwilnie obejmujący:
 - kościół murowany z 1852 r. projektu Ludwika Gosławskiego,
 - dzwonicę murowaną z 4 ćw. XIX w,
 - plebanię murowaną z końca XIX w,
 - cmentarz parafialny z nagrobkami od 1863 r. i starodrzewem
- Malowniczy podworski park krajobrazowy założony w pierwszej połowie XIX wieku

Zasobami środowiska naturalnego tego sołectwa jest jezioro Skrwilno, rzeka Skrwa, a także znaczne obszary porośnięte lasami, park podworski z XIX w, pomniki przyrody. Na terenie miejscowości Skrwilno znajduje się siedziba Nadleśnictwa, gdzie bierze swój początek oraz kończy się mająca 4,2 km długości ścieżka edukacyjna przybliżająca zagadnienia związane z ochroną przyrody oraz ekosystemami leśnymi oraz obejmuje takie atrakcje jak: punkt widokowy na jezioro Skrwileńskie, dwustuletni drzewostan sosnowy, pomnik pomordowanych w czasie II Wojny Światowej, ekologiczną oczyszczalnię ścieków, park dendrologiczny, miejsce na ognisko i inne. Nieskażone przez przemysł, bogate

Środowisko naturalne może stanowić podstawę do rozwoju gospodarczego bazującego na tych potencjałach. Na dzień dzisiejszy brakuje jednak zarówno zaplecza gastronomicznego i noclegowego jak i promocji. Skrwilno nie ma zdiagnozowanych swoich mocnych stron jeżeli chodzi o produkty turystyczne czy główne atrakcje warte promowania na szerszym forum.

Fotografia 2. Park podworski w Skrwilnie.

Źródło: <https://sites.google.com/site/mojagminaskrwilno/aktualnosci/turystyka>

Miejscowość Skrwilno jest siedzibą gminy, a także jej centrum administracyjnym i handlowym. Skrwilno stanowi główny ośrodek skupiający podmioty gospodarcze o działalności pozarolniczej. Największym pracodawcą na terenie sołectwa jest Nadleśnictwo Skrwilno. Ponadto mieszczą się tu podstawowe usługi, takie jak poczta, bank spółdzielczy oraz przedsiębiorstwa o profilu handlowym, zakłady produkcyjne i związane z przetwórstwem przemysłowym. Wyjątkowe znaczenie mają też organizowane co czwartek na terenie Skrwilna jarmarki, które mają tradycję sięgającą XVIII wieku. Obecnie gmina Skrwilno dysponuje największym na terenie powiatu, wyposażonym w potrzebne media i instalacje Targowiskiem, które przyciąga przedsiębiorców i klientów nie tylko z terenu gminy Skrwilno ale również z gmin sąsiadujących. Targowisko jest miejscem, gdzie oferowane są do sprzedaży rolne i spożywcze produkty lokalne.

Mapa 3. Plan miejscowości Skrwilno – uwzględniono obiekty o największym znaczeniu dla społeczności miejscowości Skrwilno i całej gminy.

Bardzo ważnym potencjałem sołectwa w sferze gospodarczej jest ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (99 podmiotów, a dla gminy to 236 podmiotów). W Skrwilnie wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów osób

fizycznych na 100 mieszkańców wynosi 8,94, podczas gdy średnia dla gminy to 5,62. Dla Skrwilna charakterystyczny jest fakt, że największa ilość tych podmiotów skupia się na obszarze nasilonego występowania problemów społecznych. Jest to związane z lokalizacją tego obszaru w centrum Gminy. Niewielkie odstępstwa w poszczególnych latach co do liczby zarejestrowanych podmiotów świadczą o tym, że na terenie sołectwa utrzymuje się stała liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne w stosunku do liczby ludności. Stanowi to doskonały potencjał do większego rozwoju poziomu zatrudnienia na tym terenie przy założeniu podjęcia działań rewitalizacyjnych.

5.2 Problemy społeczne

Analiza wskaźnikowa problemów gminy przeprowadzona na potrzeby diagnozy skali występowania negatywnych zjawisk na terenie poszczególnych sołectw, ujawniła stan kryzysowy na terenie sołectwa Skrwilno w obszarze:

- problemów rynku pracy;
- niskiego poziomu kształcenia;
- obecności przestrzeni zdegradowanej.

Tabela 9. Charakterystyka sytuacji społecznej w sołectwie Skrwilno – wskaźniki i ich wartości na tle gminy.

Wskaźnik	Skrwilno	Średnia dla gminy
1. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	13,19%	9,29%
2. Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia	TAK	-

21. Udział przestrzeni
zdegradowanej w
powierzchni ogólnej
danego obszaru

0,01%

0,001%

Udział osób **bezrobotnych** w ludności w wieku produkcyjnym na tym obszarze wynosi 13,19% (przy czym wskaźnik ten dla całej gminy wynosi 9,29%). Co więcej, stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym wynosi 7,68% (dla gminy: 5,86%) Ze względu na wysokie bezrobocie konieczne zatem jest podejmowanie wysiłków na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, samozatrudnienia oraz zwalczania bezrobocia.

Sołectwo Skrwilno należy również do rejonu obsługi szkoły podstawowej oraz gimnazjum o **niskim poziomie kształcenia**. Świadczą o tym średnie wyniki egzaminów na koniec VI klasy szkoły podstawowej oraz gimnazjum (za lata 2013, 2014 i 2015), które odbiegają in minus od średnich wartości w województwie kujawsko-pomorskim i utrzymują się na stałym poziomie. Należy mieć też na uwadze, że Zespół Szkół, który koncentruje w sobie największą liczbę uczniów, znajduje się w miejscowości Skrwilno więc na obszarze zdegradowanym. Fakt, że tak znacząca liczba uczniów kształci się na obszarze skoncentrowanych problemów społecznych nie wpływa korzystnie na proces ich edukacji i dorastania. Istotne w kwestii edukacji są także problemy rozwojowe w obecnie funkcjonujących placówkach oraz brak dodatkowych miejsc, których prowadzone byłyby działania mające na celu edukację młodych osób.

5.3 Infrastruktura i przestrzeń publiczna

Dokonując analizy **przestrzenno-funkcjonalnej** obszaru zdegradowanego sołectwa Skrwilno wzięto pod uwagę jakość terenów publicznych. Stan budynków znajdujących się na obszarze rewitalizacji nie jest najlepszy i z roku na rok ulega pogorszeniu. Niektóre budynki stanowią pustostany, a odpowiednie zagospodarowanie ich, stanowiłoby idealną bazę do rozwoju życia społecznego, kulturalnego (np. utworzenie Gminnego Domu Kultury), jak i gospodarczego, co w konsekwencji wpłynęłoby na zmniejszenie opisanych patologii, m.in. przez wzrost aktywności społecznej i zawodowej. Również największa ilość przestrzeni niezagospodarowanych i zdegradowanych koncentruje się w sołectwie Skrwilno (0,69% vs. 0,15% w całej gminie). Ze względu na ich postępującą degradację oraz wydłużający się czas nieużytkowania rozwijają się w nich patologie społeczne, w tym przestępczość.

Świetlica wiejska, znajdująca się w centralnym punkcie miejscowości Skrwilno wymaga kompleksowego remontu. Budynek ten pełnił wcześniej siedzibę OSP. Obecnie, ze względu na zły stan techniczny, budynek ten użytkowany jest rzadko. Odbywają się tam zebrania, okazjonalnie organizowane są uroczystości. Niezbędny dla dalszego użytkowania remont powinien objąć wymianę konstrukcji dachu, termomodernizację, wyposażenie, a także wymianę instalacji oraz stolarki i przebudowę zaplecza kuchennego, co umożliwiłoby organizację przyciągających lokalną społeczność spotkań i imprez. Teren wokół również wymaga zagospodarowania i uatrakcyjnienia

Fotografia 3. Świetlica wiejska w miejscowości Skrwilno.

Innymi problemami technicznymi jest **obecność przestrzeni niezagospodarowanej na terenie centrum miejscowości**, która mogłaby zostać wykorzystana z pożytkiem dla lokalnej społeczności. Takim miejscem jest teren znajdujący się w ścisłym centrum miejscowości Skrwilno, mieszczący się pod adresem Rypińska 7. Na posesji mieści się Urząd Gminy Skrwilno, natomiast za budynkiem urzędu znajduje się niezagospodarowana przestrzeń o nawierzchni piaszczystej, którą mieszkańcy wykorzystują jako parking. Dawniej, teren ten użytkowany był jako targowisko, obecnie nie jest tam prowadzona żadna zorganizowana działalność. Teren ten bardzo obniża walory estetyczne przestrzeni umiejscowionej w centrum Skrwilna, która powinna stanowić zagospodarowaną przestrzeń publiczną, pełniącą funkcje reprezentacyjne i użytkowe dla mieszkańców nie tylko Skrwilna, ale całej gminy.

Fotografia 4. Niezagospodarowana przestrzeń znajdująca się za budynkiem Urzędu Gminy w Skrwilnie.

Problemem przestrzenno – funkcjonalnym wpływającym na wizerunek całej miejscowości jest brak wysokiej jakości, estetycznie i funkcjonalnie zagospodarowanych przestrzeni publicznych w centralnym punkcie miejscowości Skrwilno. W pobliżu najważniejszych budynków użyteczności publicznej na terenie miejscowości, w jej ścisłym centrum brakuje wyznaczonych miejsc parkingowych, chodników oraz elementów otoczenia podwyższających spójność i estetykę przestrzeni. Centrum miejscowości wymaga rewitalizacji, w sensie podniesienia jakości przestrzeni publicznej i poprawienia wizerunku miejscowości zarówno w oczach mieszkańców, turystów i inwestorów. Istniejąca przestrzeń nie stanowi sprzyjającego otoczenia zarówno dla działań aktywizujących społecznie, ale również nie jest atrakcyjnym miejscem wypoczynku dla turystów oraz terenem działalności dla inwestorów.

5.4 Aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji

Na terenie Sołectwa Skrwilno działają **organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia**, których zasoby skierowane są na działania w zakresie animacji życia społecznego w gminie. Dotychczasowe możliwości ich wykorzystania były ograniczone, ponieważ większość z nich zmagają się z problemem braku siedziby. Działające na terenie Skrwilna organizacje to:

- Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Skrwilnie – która przewodniczy oddziałom funkcjonującym na terenie 11 miejscowości w gminie (Zambrzyca, Szustek, Przywitowo, Czarnia Mała, Czarnia Duża, Okalewo, Rak, Ruda, Szucie, Zofiewo, Urszulewo).
- Klub Seniora „Skrwilenianki” funkcjonujący w budynku Urzędu Gminy w Skrwilnie.
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Nr 1 w Skrwilnie – Stowarzyszenie działające od 1979 roku, którego podstawową działalnością jest pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, a także działalność kulturalna i mająca na celu ochronę tradycji i dziedzictwa kulturowego, a także wspieranie działalności artystycznej. Stowarzyszenie korzysta z budynku Urzędu Gminy w Skrwilnie.
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Skrwa” Skrwilno – „Skrwa” założona została w 1966 roku i zrzeszała sekcje związane z wieloma dyscyplinami: piłką nożną, siatkową i ręczną, podnoszeniem ciężarów, tenisem stołowym oraz łucznictwem. Dziś „Skrwa” to przede wszystkim drużyna futbolowa osiągająca dobre wyniki w tabeli ligowej klasy „A”. W Skrwilnie funkcjonuje „Uczniowski Klub Sportowy Skrwa Skrwilno”, który dysponuje boiskiem, które powstało w ramach programu „Orlik 2012”.
- Ochotnicza Straż Pożarna w Skrwilnie.

Stowarzyszenia te stanowią potencjał obszaru rewitalizacji w gminie Skrwilno, który może być zaangażowany do wyprowadzania tego obszaru ze stanu kryzysowego poprzez realizację działań aktywizujących społeczność.

W miejscowości Skrwilno znajduje się budynek należący do gminy, który nie jest użytkowany. Budynek ten znajduje się przy ulicy Targowej i pełnił niegdyś funkcję siedziby kółek rolniczych, częściowo wykorzystywany był również jako zaplecze warsztatowo – remontowe. Pustostan ten niszczy się z roku na rok. Budynek ten nadaje się do remontu i adaptacji np. na cele ośrodka kulturalnego – w ten sposób zamiast wspomagać występowanie patologii, jak to ma miejsce

dotychczas, obiekt ten mógłby zostać przeznaczony na rzecz walki z nimi. Na terenie sołectwa brakuje bazy lokalowej, dla aktywności związanej z szeroko rozumianą kulturą. Nie istnieje miejsce poza przestrzeniami otwartymi, w którym można by realizować takie działania, jak wystawy, koncerty, spotkania, warsztaty, które są bardzo ważnym elementem integracji lokalnej społeczności oraz budowania więzi ze swoim miejscem zamieszkania. Dotychczas takie inicjatywy były mocno ograniczone pomimo zapotrzebowania, np. w ramach działalności Kół Gospodyń Wiejskich czy Klubu Seniora działających na terenie gminy, istnieje potrzeba stworzenia miejsca prowadzenia warsztatów czy pokazów związanych z kulinarnymi tradycjami regionu.

Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji – Sołectwa Skrwilno.

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
WEWNĘTRZNE	<p>Mocne Strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> - centralne położenie na terenie gminy - bogata historia - potencjał turystyczny - działające na terenie Skrwilna stowarzyszenia i organizacje 	<p>Słabe Strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ubóstwo dużej części mieszkańców - długotrwałe bezrobocie - niski poziom kształcenia w szkole podstawowej i gimnazjum - problemy przestrzenno funkcjonalne – brak wysokiej jakości przestrzeni publicznej - zły stan techniczny budynków - niedostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych - niewystarczająca oferta kulturalna i społeczna
	<p>Szanse :</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zainteresowania lokalnymi produktami i zasobami naturalnymi - wzrost liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą - możliwość pozyskania w najbliższych latach dla gminy i jej 	<p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska atrakcyjność gospodarcza gminy - mała atrakcyjność osiedleńcza gminy - zmniejszenie liczby mieszkańców
ZEWNĘTRZNE		

<p>mieszkańców dodatkowych środków z UE</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój oferty kulturalnej, społecznej, edukacyjnej na terenie gminy - podniesienie poziomu edukacji - zmniejszenie problemu bezrobocia - zagospodarowanie przestrzeni wyłączonej z użytkowania (pustostanów i nieużytków) 	<p>- bierna postawa społeczeństwa w sferze społecznej i gospodarczej</p>
--	--

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji w Gminie Skrwilno wiązało się przede wszystkim z wzmocnieniem aktywności społecznej zamieszkującej ten obszar ludności. Wizja poprawy sytuacji dotyczy jednak całej gminy, gdyż pozytywne skutki rewitalizacji skoncentrowanej terytorialnie na terenie sołectwa Skrwilno promieniować będzie również na pozostały obszar Gminy. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na problemy wskazane w poprzednim rozdziale zawierającym szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji.

W wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych spodziewane jest podwyższenie jakości życia społecznego. Ważnym, spodziewanym efektem będzie również poprawa standardu przestrzeni publicznej i rozwiązanie niektórych problemów przestrzenno - funkcjonalnych, co również ma ogromny wpływ na społeczny wydzźwięk podejmowanych w ramach rewitalizacji działań. Pustostan, będący obecnie miejscem sprzyjającym zachowaniom patologicznym młodzieży, stanie się miejscem aktywizacji społecznej i rozwoju, z ofertą skierowaną do dzieci i młodzieży, ale również do starszych, co zapobiegnie ich wykluczeniu dzięki stworzeniu warunków sprzyjających integracji międzypokoleniowej. Planowane do realizacji projekty są wobec siebie komplementarne, co pozwoli uzyskać efekt synergii pozytywnego oddziaływania.

Zaplanowano działania są ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych. Poprawa sytuacji w obszarze aktywizacji zawodowej osób

bezrobotnych i stworzenia nowych miejsc pracy, a także działania wspierające rozwój przedsiębiorczości przyczynią się do rozwiązania problemu bezrobocia.

Dzieci i młodzież otrzymają ofertę zajęć dodatkowych i wspierających względem programowej oferty szkół. Wprowadzone zostaną również nowe formy spędzania wolnego czasu, niedostępne dotąd dla młodzieży w gminie Skrwilno – klub młodzieżowy. Rozwijające i dostosowane do potrzeb tej grupy wiekowej formy spędzania wolnego czasu przyniosą rezultat również w zakresie prewencji powstawania zachowań patologicznych tej grupy wiekowej.

Realizacja projektów miękkich związanych Domem Kultury i świetlicą wiejską, oraz z aktywizacją zawodową pozwoli na zainicjowanie procesów włączenia społecznego mieszkańców z grup społecznych dotkniętych problemami zidentyfikowanymi w diagnozie.

Reasumując – obszar rewitalizacji i cała gmina Skrwilno po zakończeniu procesu rewitalizacji w 2023 roku będą miejscem sprzyjającym aktywności społecznej mieszkańców, posiadającym ofertę zaspokajającą ich potrzeby dzięki odpowiedniej infrastrukturze a także ofercie kulturalno – rekreacyjnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców. Wsparty będzie rozwój dzieci i młodzieży oraz integracja międzypokoleniowa. Przedsiębiorcy zyskają możliwości rozwoju, co będzie miało również pozytywny wpływ na ograniczenie zjawiska bezrobocia. Jednocześnie, prowadzone będą działania mające na celu aktywizację zawodową i powstanie nowych miejsc pracy. Najważniejszym pozytywnym skutkiem rewitalizacji będzie możliwość włączenia osób z grup marginalizowanych, którzy z powodu wykluczenia nie uczestniczą obecnie w życiu społecznym gminy, a problemy ich dotyczące mają charakter sprzężony oraz sukcesywnie ulegają pogłębieniu.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań wynikają z diagnozy obszaru rewitalizacji oraz są odpowiedzią na potrzeby interesariuszy rewitalizacji, którzy zgłosili je w ramach konsultacji społecznych. Oczekiwane efekty rewitalizacji dotyczą przede wszystkim sfery społecznej oraz przestrzenno – funkcjonalnej.

Poniżej określono cel główny rewitalizacji w Gminie Skrwilno oraz kierunki działań, w wyniku realizacji których osiągnięte będą efekty procesów rewitalizacyjnych. Cele te związane są z wizją określającą stan obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji w roku 2023. Plan realizacji wyznaczonego celu opisany został przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników, dla których określono wartości bazowe i docelowe.

Schemat 1. Cel i kierunki działań rewitalizacyjnych. Źródło: Opracowanie własne.

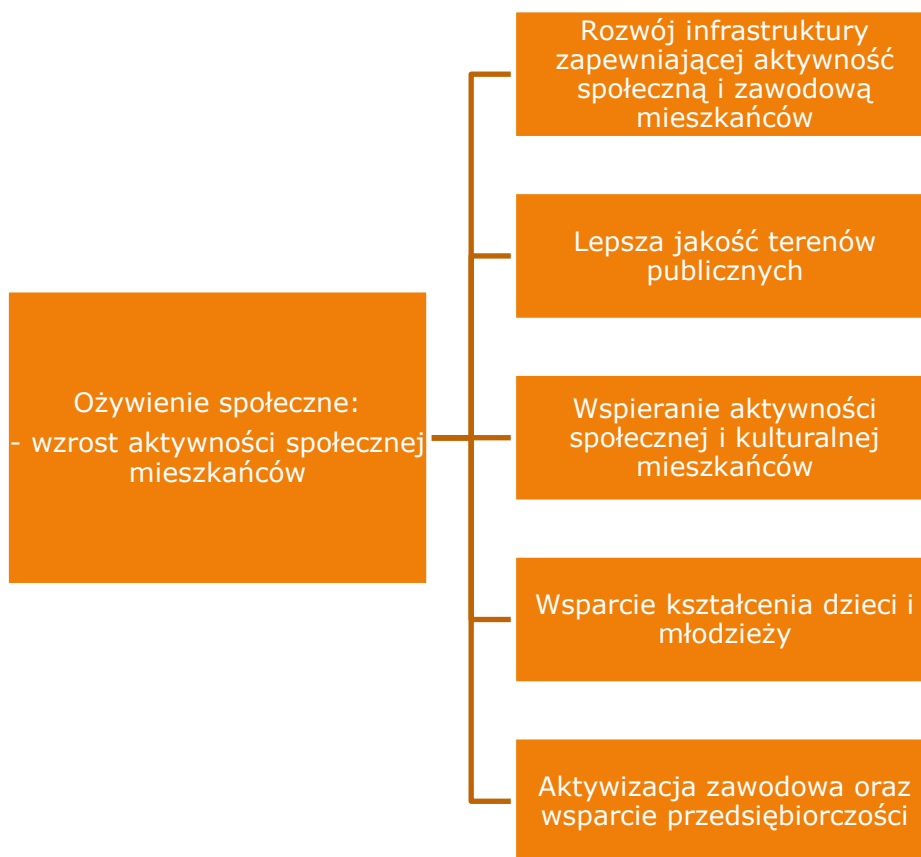

Tabela 11. Wskaźniki realizacji celów rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne.

Cel główny: Ożywienie społeczne - wzrost aktywności społecznej			
	Wskaźnik	Wartość w roku bazowym 2016	Wartość w roku docelowym 2023
1	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	13,19%	10,60%

2	Średni wynik placówki oświatowej w stosunku do średniej wojewódzkiej ¹	Poniżej średniej	Powyżej średniej
3	Przestrzeń zdegradowana wykorzystywana w wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych na cele aktywizacji społecznej	0	0,11 ha
4	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 7.1)	0	500
5	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (Wskaźnik RPO, Działanie 7.1.)	0	2
6	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1)	0	50
7	Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystająca ze świetlic środowiskowych/klubów młodzieżowych (Wskaźnik LSR)	0	50
8	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (Wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 11.1.)	0	25
9	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1.)	0	30
10	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (Wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 11.1)	0	5

¹ Ze względu na wprowadzone zmiany w systemie oświaty, dotychczasowe egzaminy szóstoklasisty nie będą kontynuowane. Mimo, że użyto wskaźnika uwzględniającego wyniki egzaminu po zakończeniu nauki w szkołach podstawowych z lat 2012-2014, analiza wskaźników realizacji założeń Programu Rewitalizacji polegać będzie na analizie wyników średnich dla szkół w Sołectwie Skrwilno, planowanych egzaminów końcowych w Szkołach Podstawowych.

11	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (RPO)	0	240
12	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (RPO)	0	2
13	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (RPO)	0	240
14	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe, zostały doposażone w programie (RPO)	0	2
15	Liczba dodatkowych planowanych sprzedających (wskaźnik własny)	0	20
16	Długość przebudowanej drogi (wskaźnik własny)	0	2,934 km

8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z kryzysu możliwe będzie dzięki realizacji projektów, wpisujących się w wytyczone kierunki działań.

Projekty i ich grupy nastawione są na realizację wyznaczonych celów – rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów

Określona została hierarchia ważności interwencji. W zamieszczonej poniżej tabeli zaprezentowano projekty rewitalizacyjne z podziałem na główne, kluczowe dla procesu rewitalizacji oraz uzupełniające.

Tabela 12. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne.

Przedsięwzięcie (nr nazwa)	Opis projektu							
	Projekt (nr nazwa)	Typ Projektu	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprawa dziania danego projektu)	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
2	3	4	5	6	7	8	9	10
CEL REWITALIZACJI: Wzrost aktywności społecznej mieszkańców (ożywienie społeczne)								
Kierunek działań: Rozwój infrastruktury zapewniającej aktywność społeczność i zawodową mieszkańców, lepsza jakość terenów publicznych.								
Obszar rewitalizacji: SOŁECTWO SKRWILNO Rewitalizacja centrum miejscowości Skrwilno.	1. Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury.	PF	Gmina Skrwilno	Projekt zakłada wykonanie prac remontowych w świetlicy wiejskiej w Skrwilnie, polegających na wymianie elektryki, budowy przyłącza wodno-kanalizacyjnego oraz ciepłego, instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz wentylacji. Budynek zostanie powiększony o jedno dodatkowe pomieszczenie, w którym znajdą się szatnie oraz łazienka dla osób niepełnosprawnych. Zagospodarowana zostanie również przestrzeń wokół	- Świetlica w Skrwilnie i teren wokół (ul. Rypińska 9 i 7) - Budynek po siedzibie SKR (ul. Targowa)	2 650 000 zł	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 7.1.) – 500 Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (Wskaźnik RPO, Działanie 7.1.) - 2	Protokół końcowego odbioru robót. Umowa o przyznaniu pomocy. Dane własne organizatorów imprez.

				<p>świetlicy (ławki, kostka brukowa, elementy zieleni). Budynek zostanie wyposażony w stoły i krzesła.</p> <p>Utworzenie Gminnego Domu Kultury będzie polegać na wyremontowaniu oraz wyposażeniu nieużytkowanego obiektu. Budynek zostanie wyposażony w nową instalację elektryczną, przyłączy wodno-kanalizacyjne, instalację wewnętrzną wodno-kanalizacyjną, instalację centralnego ogrzewania oraz kotłownię. Budynek zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia zostaną wyposażone w elementy zapewniające ich użytkowanie m.in. stoły, krzesła, regały na książki, wyposażenie kuchni oraz sal tematycznych itp.</p> <p>Projekt wpłynie na poprawę jakości terenów publicznych. Gminny Dom Kultury zostanie utworzony w zdegradowanym budynku dawnej bazy Spółdzielni Kółek Rolniczych</p>					
Kierunek działań: Wspieranie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców.									
Rewitalizacja centrum	2. Utworzenie klubu młodzieżowego (edycja I)	S	Gmina Skrwilno	Celem projektu jest aktywizacja młodzieży z obszaru rewitalizacji Klub będzie stwarzać wiele	- Budynek po siedzibie Spółdzielni	52 632 zł	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	Umowa o przyznaniu pomocy. Listy obecności.	

	miejsowości Skrwilno.			<p>możliwości spędzania czasu wolnego, m.in., spotkania w grupach, rozwijanie zainteresowań, edukację psychologiczną i profilaktyczną (organizacja zajęć, warsztatów, spotkań, wydarzeń), które będą organizowane w oparciu o potrzeby młodzieży, np. warsztaty fotograficzne, taneczne, rysunkowe. Oferta edukacyjna, psychologiczna i profilaktyczna będzie zwalczać zachowania patologiczne (wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). Oferta klubu młodzieżowego ma zostać dostosowana do potrzeb zapewnienia form spędzania wolnego czasu bez konieczności wyjazdu do większych miejscowości (poza obszar Gminy). Klub będzie zapewniał różne formy spędzania czasu oraz pomoc edukacyjną i terapeutyczną.</p> <p>Zajęcia będą się odbywać w Gminnym Domu Kultury Będą to np. zajęcia taneczne, zajęcia plastyczne, zajęcia manualne lub zajęcia teatralne. Będą dostosowane do potrzeb grupy docelowej wyłonionej na etapie rekrutacji do projektu. Dodatkowo będą to zajęcia z psychologiem oraz zajęcia</p>	<p>Kółek Rolniczych (ul. Targowa)</p> <p>- Świetlica w Skrwilnie i teren wokół (ul. Rypińska 9 i 7)</p>	<p>społecznym, objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1)- 25</p> <p>Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystająca ze świetlic środowiskowych/ klubów młodzieżowych (Wskaźnik LSR) – 25</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna (wskaźnik RPO, Działanie 11.1) – 25</p>	
--	--------------------------	--	--	--	---	---	--

					<p>wspierające proces edukacji.</p> <p>W zajęciach tematycznych będą uczestniczyć wszyscy uczestnicy projektu jednak z podziałem na zainteresowania (np. 10 osób w tanecznych, 10 w plastycznych, 5 w zajęciach manualnych). W spotkaniach z psychologiem i zajęciach wspierających proces edukacji będą uczestniczyć wszyscy z projektu.</p> <p>W budynku świetlicy wiejskiej w Skrwilnie będą prezentowane rezultaty wytworzone w GDK (np. dzieci na zajęciach tanecznych zaprezentują przed szerszym gronem występ, dzieci z warsztatów plastycznych w świetlicy wiejskiej w Skrwilnie zorganizują wystawę dla mieszkańców gminy)</p> <p>Projekt jest zintegrowany z projektem przedstawionym w pkt 1. Zajęcia będą prowadzone w Gminnym Domu Kultury natomiast w świetlicy wiejskiej w Skrwilnie będą prezentowane wytworzone w GDK np. wystawy czy przedstawienia itp.</p>				
Rewitalizacja centrum	3. Utworzenie klubu	S	Gmina Skrwilno	<p>Celem projektu jest aktywizacja młodzieży z terenu rewitalizacji. Klub</p>	- Budynek po siedzibie	52 632 zł	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub	Umowa o przyznaniu pomocy.	

	miejsowości Skrwilno	młodzieżowego (edycja II)		<p>będzie stwarzać wiele możliwości spędzania czasu wolnego, m.in., spotkania w grupach, rozwijanie zainteresowań, edukację psychologiczną i profilaktyczną (organizacja zajęć, warsztatów, spotkań, wydarzeń), które będą organizowane w oparciu o potrzeby młodzieży, np. warsztaty fotograficzne, taneczne, rysunkowe. Oferta edukacyjna, psychologiczna i profilaktyczna będzie zwalczać zachowania patologiczne (wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). Oferta klubu młodzieżowego ma zostać dostosowana do potrzeb zapewnienia form spędzania wolnego czasu bez konieczności wyjazdu do większych miejscowości (poza obszar Gminy). Klub będzie zapewniał różne formy spędzania czasu oraz pomoc edukacyjną i terapeutyczną.</p> <p>Zajęcia będą się odbywać w Gminnym Domu Kultury Będą to np. zajęcia taneczne, zajęcia plastyczne, zajęcia manualne lub zajęcia teatralne. Będą dostosowane do potrzeb grupy docelowej wyłonionej na etapie rekrutacji do projektu. Dodatkowo będą to zajęcia z</p>	SKR (ul. Targowa) - Świetlica w Skrwilnie i teren wokół (ul. Rypińska 9 i 7)		<p>wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1)- 25</p> <p>Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystająca ze świetlic środowiskowych/klubów młodzieżowych (Wskaźnik LSR) – 25</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna (wskaźnik RPO, Działanie 11.1) – 25</p>	Listy obecności.
--	-------------------------	------------------------------	--	--	---	--	---	------------------

					<p>psychologiem oraz zajęcia wspierające proces edukacji. W zajęciach tematycznych będą uczestniczyć wszyscy uczestnicy projektu jednak z podziałem na zainteresowania (np. 10 osób w tanecznych, 10 w plastycznych, 5 w zajęciach manualnych). W spotkaniach z psychologiem i zajęciach wspierających proces edukacji będą uczestniczyć wszyscy z projektu.</p> <p>W budynku świetlicy wiejskiej w Skrwilnie będą prezentowane rezultaty wytworzone w GDK (np. dzieci na zajęciach tanecznych zaprezentują przed szerszym gronem występ, dzieci z warsztatów plastycznych w świetlicy wiejskiej w Skrwilnie zorganizują wystawę dla mieszkańców gminy)</p>				
Rewitalizacja centrum miejscowości Skrwilno.	4 .Aktywizacja społeczno - zawodowa osób z terenu Gminy Skrwilno	S	Gmina Skrwilno	<p>Projekt ma na celu aktywizację społeczno - zawodową osób z obszaru Sołectwa Skrwilno. Zaplanowano przeprowadzenie kursów zawodowych wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wśród mieszkańców zostanie przeprowadzona rekrutacja do</p>	- Świetlica w Skrwilnie (ul. Rypińska 9)	157 895 zł	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (wskaźnik LSR oraz	Umowa o przyznaniu pomocy. Listy obecności.	

				<p>projektu. Osoby, które się zakwalifikują uzyskają możliwość zrealizowania wybranego przez siebie kursu np. operatora wózków widłowych. Projekt ma na celu zmniejszenie bezrobocia w Gminie poprzez organizację zajęć, szkoleń, kursów zawodowych.</p> <p>Dodatkowym aspektem będzie zapobieganie wykluczeniu społecznemu. W projekcie zaplanowane zostanie również wsparcie, które wpłynie na aktywizację społeczną osób objętych projektem (np. spotkania z doradcą zawodowym). Uczestnicy projektu w pierwszej kolejności zostaną objęci usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym.</p> <p>Inwestycja pozytywnie wpłynie na ograniczenie problemu bezrobocia. Istnieje duże prawdopodobieństwo podjęcia zatrudnienia przez wszystkie osoby, które zostaną objęte wsparciem w programie.</p> <p>Projekt jest zintegrowany z projektem nr 1, gdyż w ramach szkoleń przewidzianych w tym projekcie przeszkolone</p>			<p>RPO dla Działania 11.1.) - 25</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1) - 30</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (Wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 11.1.) - 5</p>	
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				zostaną osoby, które w późniejszym czasie zostaną zatrudnione przy nowo powstałej infrastrukturze – przy Gminnym Domu Kultury – 4 osoby (pracownicy techniczni, porządkowi, osoba odpowiedzialna za pielęgnację terenów zielonych itp.)				
Kierunek działań: Wsparcie kształcenia dzieci i młodzieży								
	5. "Szkoła Jutra"	S	Gmina Skrwilno	Projekt partnerski, którego celem jest poprawa efektywności i jakości kształcenia uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach i innych instytucjach edukacyjnych powiatu rypińskiego (w tym uczniów szkół podstawowych i gimnazjum z Gminy Skrwilno) Głównym rezultatem projektu będzie nabycie umiejętności programowania, wzrost kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych, podniesienie kompetencji w zakresie porozumiewania się w językach obcych. W ramach projektu planowane jest doposażenie pracowni informatycznych, przyrodniczych i informatycznych.	- Zespół Szkół w Skrwilnie	3 132 888, 88 zł (w tym na placówki edukacyjne w Gminie Skrwilno – 202 660 zł	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (RPO)- 240 Liczba szkół w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (RPO)- 2 Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (RPO) - 240 Liczba szkół, których pracownie	Dane szkoły. Listy obecności. Dowody płatności.

							przedmiotowe zostały doposażone w programie (RPO)- 2	
Kierunek działań: Aktywizacja zawodowa oraz wsparcie przedsiębiorczości								
	6. Przebudowa Targowiska Gminnego w Skrwilnie - etap II.	P-F	Gmina Skrwilno	Projekt zakłada utwardzenie nawierzchni na istniejącym targowisku oraz utworzeniu dodatkowych stoisk handlowych . Zostanie również zmodernizowany odcinek drogi dojazdowej do targowiska. Projekt przyczyni się do zwiększenia przestrzeni handlowej. Dodatkowa przestrzeń zachęci do prowadzenia działalności gospodarczej przez mieszkańców Gminy Skrwilno, przez co doprowadzi do zmniejszenia bezrobocia.	Sołectwo Skrwilno, targowisko	300 000,0 0 zł	Liczba dodatkowych planowanych sprzedających (wskaźnik własny)- 20	Protokół końcowy robót. Umowy na wynajem powierzchni handlowej
	7. . Przebudowa drogi gminnej Nr 120413C Szczawno - Skrwilno od km 0 + 000 do km 2 + 934.	T	Gmina Skrwilno	Projekt zakłada przebudowę drogi gminnej nr 120413C Szczawno-Skrwilno od km 0+000 do km 2+934. Projekt zakłada wykonanie nawierzchni bitumicznej o szerokości 5,0m na całej długości, wykonanie chodnika lewostronnego o szerokości 2,0m z dopuszczonym ruchem rowerów, chodnik oddzielony od jezdni pasem zieleni o szerokości od 0,5m do 1,00m, umocnienie poboczy (prawostronnych) na szerokości 0,8 m wzdłuż	Sołectwo Skrwilno, targowisko	2 499 858,65 zł	Długość przebudowanej drogi – 2,934 km	Protokół końcowy robót.

					krawędzi jezdni, montaż oznakowania poziomego i pionowego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Inwestycja umożliwi zwiększenie dostępności targowiska w Skrwilnie.				
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR

Komplementarność projektów planowanych do realizacji zapewnić ma zwiększenie i wzmocnienie ich pozytywnego oddziaływania na rzecz interesariuszy rewitalizacji. Komplementarność zapewniana będzie na kilku płaszczyznach:

Komplementarność problemowa - projekty wybrane do realizacji w ramach programu rewitalizacji zostały wybrane w odpowiedzi na problemy zdiagnozowane na terenie gminy Skrwilno. Są one zaplanowane w taki sposób, aby wypłynąć na rozwiązanie tych problemów, a efekty powstałe w wyniku ich realizacji będą się wzajemnie wzmacniały.

Celem zaplanowanych projektów jest poprawa sytuacji na obszarze problemowym poprzez ożywienie społeczne mieszkańców Sołectwa Skrwilno. Cel zostanie osiągnięty dzięki realizacji zintegrowanych projektów. W ramach przedsięwzięć finansowanych z EFS zaplanowano dwa projekty: „Utworzenie klubu młodzieżowego” oraz „Aktywizacja społeczno- zawodowa osób z terenu Gminy Skrwilno”. Wskazane przedsięwzięcia są zintegrowane z projektem infrastrukturalnym pn. „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury”. Utworzenie odpowiedniej infrastruktury umożliwi realizację zadań miękkich, finansowanych ze środków EFS. Obecnie na terenie Sołectwa Skrwilno nie funkcjonuje infrastruktura sprzyjająca organizacji wydarzeń ukierunkowanych na aktywizację bezrobotnych oraz pomoc w edukacji skierowaną do młodzieży. Potrzeby lokalowe zostaną zaspokojone dzięki wykorzystaniu budynków, które obecnie wpływają na kwalifikację obszaru jako zdegradowanego. Zaplanowano realizację jednego projektu infrastrukturalnego, w ramach którego nastąpi modernizacja dwóch budynków. W obu obiektach realizowane będą projekty gwarantujące ożywienie społeczne i kulturalne osób we wszystkich grupach wiekowych. W świetlicy wiejskiej organizowane będą wydarzenia mające na celu pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców. Specjaliści w trakcie organizowanych spotkań udzielą pomocy w zakresie poruszania się po rynku pracy,

przeprowadzą rekrutację do projektów oraz możliwe szkolenia. Świetlica wiejska będzie również miejscem spotkań dzieci i młodzieży, w tym integracji z młodymi osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Działalność prowadzona w świetlicach wiejskich poszerza perspektywy młodzieży oraz pozwala produktywniej spędzać czas wolny. Oprócz działań edukacyjnych w świetlicy odbywać się będą spotkania różnych grup kulturalnych. Ze względu na niewielką przestrzeń użytkową świetlicy, nie ma możliwości pogodzenia harmonogramu funkcjonowania grup aktywizujących lokalną społeczność. W celu zapobiegania dalszemu funkcjonowaniu problemu braku infrastruktury sprzyjającej ożywieniu społecznemu, projekt infrastrukturalny obejmuje również prace remontowe w Gminnym Domu Kultury. Aktywność młodych osób należących do klubu młodzieżowego będzie prezentowana w salach znajdujących się w Domu Kultury. Organizacja wydarzeń kulturalnych, w które zaangażowane będą również dzieci i młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym, uaktywni rodziny oraz umożliwi integrację mieszkańców Sołectwa. Całość inwestycji infrastrukturalnej powiązana z projektami nastawionymi na pobudzenie aktywności osób młodych oraz bezrobotnych pozwoli osiągnąć cel, którym jest ożywienie społeczne na terenie Sołectwa Skrwilno. Część zadań z projektu „Aktywizacja społeczno – zawodowa osób z terenu Gminy Skrwilno” będzie musiała być przeprowadzona poza terenem Gminy Skrwilno w specjalistycznych ośrodkach (np. kursy zawodowe spawacz, operator wózków widłowych). W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie projektów, które odpowiadają na problemy zdefiniowane w analizie sytuacji społecznej.

Tabela 13 Komplementarność problemowa

Źródło: Opracowanie własne

Problem	Projekty	Wpływ na sytuację problemową
<p>Długotrwałe bezrobocie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury” • „Aktywizacja społeczno - zawodowa osób z terenu Gminy Skrwilno” • „Przebudowa Targowiska Gminnego w Skrwilnie – etap II” • „Przebudowa drogi gminnej Nr 120413C Szczawno - Skrwilno od km 0 + 000 do km 2 + 934.” 	<p>W projektach będą realizowane działania ukierunkowane na zwiększenie zatrudnienia w regionie. Osoby wykluczone społecznie będą miały większe szanse odnalezienia na rynku pracy oraz podjęcia trwałego zatrudnienia. W ramach tego projektu zostaną przeszkolone osoby, które w późniejszym czasie zostaną zatrudnione przy nowo powstałej infrastrukturze Gminnym Domu Kultury – 4 osoby. Gmina w związku ze zidentyfikowanym problemem niskiego poziomu przedsiębiorczości, który jest powiązany z problemem bezrobocia, podejmie dodatkowe inwestycje zwiększające atrakcyjność regionu. Przebudowane targowisko umożliwi zwiększenie liczby osób prowadzących działalność handlową. Ważnym działaniem jest również zapewnianie dostępności sołectwa Skrwilno. Przebudowana droga wpłynie na zwiększenie atrakcyjności inwestorskiej regionu, co przyczyni się do przyciągnięcia potencjalnych inwestorów, którzy zwiększą zatrudnienie w regionie.</p>
<p>Niski poziom kształcenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Szkola Jutra” • „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury” • „Utworzenie klubu młodzieżowego” 	<p>Szkolne i pozaszkolne zajęcia dodatkowe realizowane w ramach działającego klubu młodzieżowego, będą oferowane w świetlicy wiejskiej oraz Gminnym Domu Kultury. Oferta umożliwi wyjście naprzeciw oczekiwaniom młodych osób, które nie mają możliwości bądź nie potrafią zorganizować sobie czasu wolnego. W klubie będą odbywać się różnego rodzaju formy spędzania</p>

		<p>czasu, w tym pomoc edukacyjna oraz terapeutyczna osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Dodatkowo, w celu rozwiązania problemu niskiego poziomu kształcenia, zrealizowany zostanie projekt „Szkoła Jutra”. Rezultatem przedsięwzięcia będzie poprawa efektywności i jakości kształcenia uczniów w szkołach podstawowych. Uczniowie nabędą umiejętności programowania, kluczowe w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych oraz porozumiewania w językach obcych.</p>
<p>Obecność przestrzeni zdegradowanej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury” • „Przebudowa Targowiska Gminnego w Skrwilnie - etap II” • „Przebudowa drogi gminnej Nr 120413C Szczawno - Skrwilno od km 0 + 000 do km 2 + 934.” 	<p>Projekty przyczynią się do poprawy jakości przestrzeni oraz ich funkcjonalności. Rozwiązany zostanie problem niezagospodarowania przestrzeni centrum oraz obecności budynków wpływających na zdegradowanie obszaru.</p>

Komplementarność przestrzenna – realizacja projektów odbywać się będzie na skoncentrowanym terytorialnie obszarze wyznaczonym zgodnie z zasadami wyznaczania obszaru rewitalizacji – obszary problemowe poddane zostały delimitacji, co zaskutkowało koncentracją działań na wyznaczonym terytorium. Wszystkie projekty zrealizowane będą na terenie sołectwa Skrwilno. Występują powiązania przestrzenne między planowanymi projektami:

Schemat 2. Wsparcie aktywizacji społeczno - zawodowej - komplementarność przestrzenna poszczególnych projektów.

Źródło: Opracowanie własne.

Schemat 3. Wsparcie kształcenia dzieci i młodzieży, lepsza jakość terenów publicznych - komplementarność przestrzenna projektów.

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność finansowa – finansowanie projektów zostało zaplanowane w sposób pozwalający uzyskać jak największą efektywność realizacji celów założonych w niniejszym programie. Komplementarność finansowa przedstawiona została szczegółowo w rozdziale 12 PR – Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty rewitalizacyjne planuje się realizować z udziałem środków EFRR, EFS, innych dotacji, a także środków własnych gminy Skrwilno. Planowane jest również pozyskanie środków od prywatnych sponsorów. Wyklucza się ryzyko podwójnego finansowania projektów rewitalizacyjnych.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna opisana została szczegółowo opisana w rozdziale 13 – System zarządzania realizacją programu rewitalizacji. Realizacją programu rewitalizacji zajmować się będą 3 podmioty: wójt gminy, Rada Gminy oraz Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji, a także koordynator wspomagający współpracę między nimi. Działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w przygotowanie i wdrożenie PR będą się wzajemnie wspierać i uzupełniać. Na etapie monitoringu efektów wdrażania, podmiot odpowiedzialny, czyli ZRPR współpracować będzie z podmiotami odpowiedzialnymi

za zbieranie danych do wskaźników, które monitorowane będą na potrzeby oceny przebiegu procesu rewitalizacji (wskaźniki użyte do delimitacji). Są to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy Skrwilno oraz Zespół Szkół w Skrwilnie.

Komplementarność międzyokresowa – program kontynuować będzie działania podejmowane w perspektywie 2007-2013.

Projekt realizowany to "Z nauką ścisłą za Pan Brat" - Lider projektu Gmina Miasta Rypin Partnerzy: Powiat Rypiński, Gmina Brzuze, Gmina Rogowo, Gmina Rypin, Gmina Skrwilno, Gmina Wąpielsk, Gmina Miasto Łęczycą, Gmina Szczutowo, Gmina Słupsk, Gmina Miasta Nowe Miasto Lubawskie, Miasto i Gmina Kłodawa - jego kontynuacją będzie projekt "Szkoła jutra".

W 2014 roku ukończono projekt "Przebudowa Targowiska Gminnego w Skrwilnie", kontynuacją w kolejnej perspektywie będzie projekt "Przebudowa Targowiska Gminnego w Skrwilnie - etap II".

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Jednym z ważniejszych aspektów wprowadzania programu rewitalizacji jest włączenie interesariuszy rewitalizacji na każdym z etapów jego powstawania.

Interesariuszami rewitalizacji są:

- Mieszkańcy, właściciele, użytkownicy wieczysti oraz zarządcy nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji gminy Skrwilno
- Mieszkańcy pozostałych obszarów gminy, które nie weszły w skład obszaru rewitalizacji
- Podmioty gospodarcze działające lub planujące prowadzić działalność na terenie gminy
- Organizacja pozarządowe i grupy nieformalne
- Samorząd Gminy Skrwilno

- Organy władzy publicznej

Partycypacja społeczna na każdym z etapów realizacji programu rewitalizacji na każdym z etapów procesu ma inny stopień zaangażowania:

- współdecydowanie – na etapie opracowywania programu rewitalizacji, jego wdrażania oraz monitorowania/ewaluacji
- konsultacja – na etapie opracowywania programu rewitalizacji
- informowania – na etapie diagnozy, opracowywania programu rewitalizacji

Aktywny udział interesariuszy zapewniony będzie dzięki organizacji konsultacji społecznych oraz powołaniu Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji, w którym ważnymi udziałowcami będą przedstawiciele społeczności zamieszkującej rewitalizowany obszar.

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały trój etapowo. W ramach każdego z etapów zorganizowano spotkanie z mieszkańcami oraz zbierano kwestionariusze uwag oraz ankiety (w formie elektronicznej oraz papierowej). Zakres rzeczowy konsultacji podzielony został w następujący sposób:

- etap 1. Diagnoza gminy, wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, kierunki działań rewitalizacyjnych.
- etap 2. Program Rewitalizacji – konsultowanie całości programu
- etap 3. Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji – zasady powołania oraz funkcjonowania Zespołu

W ramach spotkań z mieszkańcami organizowanych przez Urząd Gminy realizowano różne formy konsultacji społecznych.

- debaty
- warsztaty
- zbieranie uwag ustnych
- zbieranie ankiet oraz kwestionariuszy

Spotkania miały miejsce 30 września 2016r. i 21 listopada 2016r. Ankiety udostępnione zostały na stronie internetowej gminy Skrwilno od 30 września i 18 października 2016r.

Ponadto, podczas trwania każdego z etapów konsultacji, które trwały co najmniej 21 dni każdy, interesariusze mogli zgłaszać uwagi w formie pisemnej lub elektronicznej przy pomocy przygotowanych dla usprawnienia przez urząd gminy formularzach uwag oraz wziąć udział w ankietach. Mieszkańcy nie zgłaszali uwag do przedstawionego programu rewitalizacji. Zgłaszano jedynie niewielkie sugestie, które uwzględniono w projekcie.

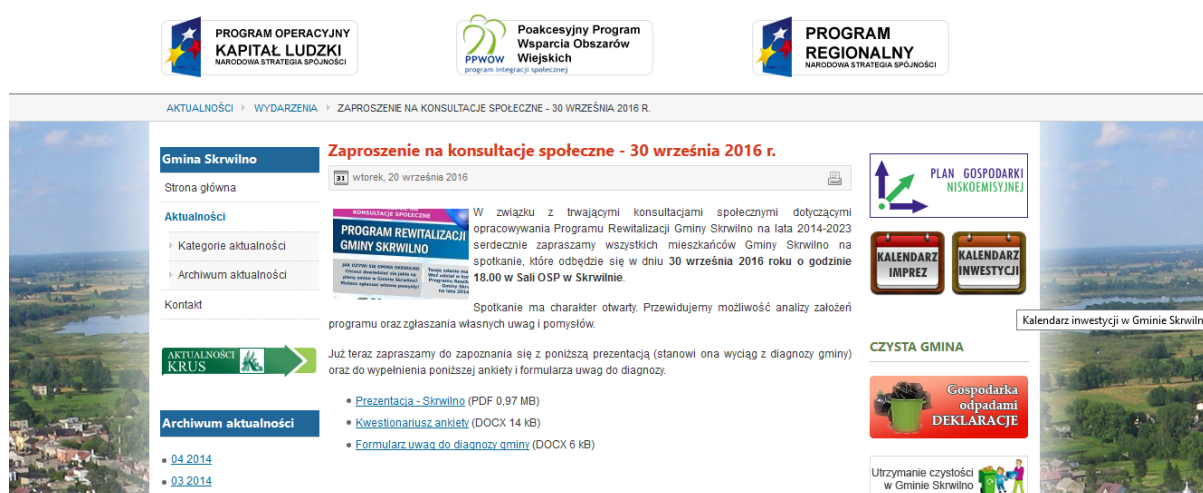
Ankietowani mieszkańcy mieli możliwość wypowiedzi we wszystkich obszarach tematycznych związanych z programem rewitalizacji. Zebrano opinie mieszkańców w tematach:

- diagnoza gminy
- wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji
- cele i kierunki programu rewitalizacji
- proponowane projekty rewitalizacyjne
- zasady funkcjonowania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji

Łącznie zebrano ponad 200 ankiet (w formie papierowej i elektronicznej). Informacje pochodzące z ankietyzacji były ważnym elementem na etapie powstawania programu (wraz z danymi zebranymi na potrzeby analizy wskaźnikowej oraz z zapisami Strategii Rozwoju Gminy) – opinie i propozycje mieszkańców wykorzystano w diagnozie gminy, wyznaczaniu obszarów: zdegradowanego oraz rewitalizacji oraz do scharakteryzowania obszaru rewitalizacji. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne zostały wybrane spośród wykonalnych w ramach programu rewitalizacji propozycji zgłoszonych przez mieszkańców.

Również na etapie realizacji programu rewitalizacji planuje się prowadzić ocenę tego procesu przez opinię społeczną. Za monitorowanie skuteczności i ocenę procesu wdrażania odpowiedzialny będzie Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji. Zespół ten opracuje ankietę monitorującą ocenę postępu wdrażania. Ocena ta zostanie przeprowadzona dwukrotnie w trakcie trwania realizacji programu, oraz na koniec – po realizacji programu. Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji zorganizuje dystrybucję ankiety wśród mieszkańców OR.

Fotografia 6. Informacja o konsultacjach społecznych. Źródło: www.skrwilno.pl

Fotografia 7. Plakat zachęcający do wzięcia udziału w konsultacjach. Źródło: Opracowanie własne.

**ZAPROSZENIE NA
KONSULTACJE SPOŁECZNE**

**PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY SKRWILNO**

JAK OŻYWI SIĘ GMINA SKRWILNO
Chcesz dowiedzieć się jakie są
plany zmian w Gminie Skrwilno?
Możesz zgłaszać własne pomysły!

Twoje zdanie ma znaczenie!
Weź udział w konsultacjach
Programu Rewitalizacji dla
Gminy Skrwilno
na lata 2014-2023

30 września 2016 r.
godz. 18:00
Sala OSP w Skrwilnie

Zapraszamy serdecznie członków organizacji
pozarządowych, mieszkańców Gminy Skrwilno.
Serdeczne zaproszenie kierujemy do młodzieży!

Program spotkania:

1. Czym jest proces rewitalizacji?
2. Prezentacja wyciągu z diagnozy gminy.
3. Możliwość zgłaszania uwag.
4. Główne cele i działania rewitalizacji.

Więcej informacji na stronie www.skrwilno.pl, gdzie można zgłaszać już własne uwagi do programu.

 Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

 Gmina Skrwilno

Unia Europejska
Fundusz Spójności

www.skrwilno.pl

Fotografia 8. Spotkania z mieszkańcami - konsultacje programu rewitalizacji.

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 14. Harmonogram realizacji oraz szacunkowe ramy finansowe planowanych projektów rewitalizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne.

Typy projektu: PF – przestrzenno – funkcjonalny, T – techniczny, S – społeczny
 Priorytet realizacji – G – główny, U - uzupełniający

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Priorytet realizacji	Typ projektu	Podmiot Realizujący projekt	Szacowana wartość projektu	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowany
							%	zł	Dotacja EFS	Dotacja EFRR	Budżet Gminy	Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sołectwo Skrwilno	I – IV kwartał 2019	1.Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury.	G	PF	Gmina Skrwilno	2 650 000,00 zł	47,17 %	1 250 000,00 zł	-	1 250 000,00 zł	1 400 000,00 zł	-	7.1	-	2, 3, 4

2020-2021	2.Utworzenie Klubu Młodzieżowego (edycja I)	G	S	Gmina Skrwilno	52 632,00 zł	95	50 000,00 zł	50 000,00 zł	-	2 632,00 zł	-	11.1	-	1
2022-2023	3 Utworzenie Klubu Młodzieżowego (edycja II)	G	S	Gmina Skrwilno	52 632 zł	95	50 000 zł	50 000 zł	-	2 632 zł	-	11.1	-	1
2020 - 2023	4.Aktywizacja społeczno-zawodowa osób z terenu Gminy Skrwilno.	G	S	Gmina Skrwilno	157 895,00 zł	95	150 000,00 zł	150 000, 00 zł	-	7 895 00 zł	-	11.1	-	1

11.2016 - 12.2018	5."Szkoła Jutra"	G	S	Powiat Rypiński, Gmina Brzuze, Gmina Rypin, Gmina Rogowo, Gmina Skrwilno, Gmina Wapielsk, Miasto Rypin, (Lider – Gmina Miasta Rypin)	3 132 888,88 zł w tym 202 660 zł na placówki edukacyjne z OR gminy Skrwilno	95%	2 976 188,88 (w tym na placówki edukacyjne w Gminie Skrwilno 183 620,00 zł)	2 976 188,88 (w tym na placówki edukacyjne w Gminie Skrwilno 183 620,00 zł)	-	19 040 ,00 zł	-	10.2	10.2.2	
09. 2017- 06.2018	6. Przebudowa Targowiska Gminnego w Skrwilnie - etap II	G	PF	Gmina Skrwilno	300 000 zł	-	-	-	-	300 000 zł	-	-	-	-
2017	7.Przebudowa drogi gminnej Szczawno - Skrwilno"	U	T	Gmina Skrwilno	2 499 858,65 zł	Ministerstwo Infrast ruktur y i Budow nictwa - 50%	1 249 929,33 zł	-	-	1 249 929,33 zł	-	-	-	-

W celu rozwiązania problemów społecznych, występujących na obszarze Sołectwa Skrwilno, zaplanowano realizację projektu pn. „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie wraz z zagospodarowaniem centrum wsi oraz utworzeniem Gminnego Domu Kultury” w ramach Działania 7.1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Utworzenie odpowiedniej infrastruktury umożliwi realizację zadań miękkich, finansowanych ze środków EFS. Projekt jest zintegrowany z dwoma projektami realizowanymi w ramach Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR. W celu rozwiązania problemów związanych z wysokim bezrobociem oraz niskim poziomem kształcenia zaplanowano realizację następujących projektów „Utworzenie klubu młodzieżowego” oraz „Aktywizacja społeczno - zawodowa osób z terenu Gminy Skrwilno”.

Część infrastrukturalna projektu stanowi narzędzie pomocnicze względem interwencji, która będzie podejmowana w budynkach objętych projektem. Najważniejszym aspektem realizowanych projektów jest ożywienie społeczne mieszkańców Sołectwa Skrwilno, które pozwoli zlikwidować negatywne zjawiska społeczne.

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Rewitalizacja to skomplikowany proces wymagający współpracy podmiotów zaangażowanych, wymagający również koordynacji ich działań.

Podmiotami uczestniczącymi w przygotowaniu i wdrożeniu programu są:

- Wójt Gminy Skrwilno
- Rada Gminy Skrwilno
- Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (ZRPR)

Podmioty te działają we współpracy z interesariuszami rewitalizacji, ponieważ ro właśnie na rzecz lokalnej społeczności podejmowane będą wszelkie działania w ramach rewitalizacji.

Zadania przydzielone poszczególnym podmiotom realizującym PR przedstawiają się następująco:

Wójt (pełniący również funkcję koordynatora):

- koordynacja i zarządzanie na etapie przygotowywania Programu Rewitalizacji
- prowadzenie analiz służących do diagnozy na potrzeby przygotowania Programu Rewitalizacji
- prowadzenie konsultacji społecznych
- powołanie w drodze zarządzenia Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
- organizacja pracy Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
- występowanie do Urzędu Marszałkowskiego o zatwierdzenie Programu Rewitalizacji
- weryfikowanie sprawozdań monitorujących osiągnięcie celów przez wskaźników produktu i rezultatu

Rada Gminy:

- uchwalenie przystąpienia do opracowywania przez gminę Programu Rewitalizacji

- zatwierdzenie i uchwalenie PR
- wprowadzenie projektów wynikających z PR do Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy
- uchwalenie zasad wyboru i działania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji
- uchwalanie zmian Programu Rewitalizacji
- uchwalenie uchylecia PR w przypadku realizacji wyznaczonych w nim celów

Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji:

Zasady wyłaniania oraz działania ZRPR będą uzgadniane w ramach 2 etapu konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji.

Zadaniem ZRPR będzie pośredniczenie w dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji a organami gminy, pełnienie roli doradczej oraz wspomagającej w zakresie wdrażania i monitoringu.

Powołany zostanie najpóźniej dwa miesiące od uchwalenia Programu Rewitalizacji zarządzeniem Wójta.

W skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji wchodzić będą przedstawiciele grup interesariuszy programu rewitalizacji:

- Mieszkańców OR
- Samorządu
- Przedsiębiorców
- Organizacji i Stowarzyszeń z OR.

Koordynatorem procesu rewitalizacji będzie Wójt Gminy Skrwilno, poza tym z ramienia Urzędu Gminy wyznaczony zostanie pracownik (**asystent koordynatora**), odpowiedzialny z wsparcie ww. podmiotów w ich współpracy między sobą oraz realizacji powierzonych im zadań. Do jego zadań należało będzie również:

- składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację
- przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów
- przygotowywanie sprawozdań i raportów z realizacji programu
- okresowe przeglądy realizacji projektów, także in situ.
- promocja i informacja dot. programu rewitalizacji

Ewentualnie aktualizacje PR uzasadnionych przypadkach, w tym na bazie wyników monitoringu/ewaluacji, PR będzie aktualizowany na wniosek:

-wójta

-min. 2/3 członków Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji

-min. 250 przedstawicieli grup interesariuszy z OR.

Tabela 15. Harmonogram rzeczowy realizacji Programu Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne.

Działania/rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Opracowywanie Programu Rewitalizacji								
Konsultowanie PR								
Informacja i promocja								
Wdrażanie PR – projekty „miękkie”								
Wdrażanie PR – projekty „twarde”								
Monitoring PR								
Ewaluacja PR								

System informacji i promocji.

Sprawny system komunikacji z odbiorcami działań rewitalizacyjnych możliwy jest dzięki sprawnej obustronnej komunikacji. W procesie realizacji Programu Rewitalizacji zagwarantowana zostanie ona dzięki utworzeniu możliwości dialogu pomiędzy podmiotami realizującymi działania rewitalizacyjne poprzez działanie Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji, a także dzięki systemowi informacji i promocji.

Przekazywanie informacji pomiędzy organami realizującymi rewitalizację a jej interesariuszami odbywać się będzie następującymi kanałami:

- spotkania, konsultacje, debaty i warsztaty z interesariuszami prowadzone w godzinach popołudniowych
- publikacja ogłoszeń prasowych, informacje na tablicach, plakaty
- publikacje na stronie internetowej Urzędu gminy, wykorzystanie poczty elektronicznej w konsultacjach społecznych
- działania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji polegające na obustronnym przekazywaniu informacji pomiędzy interesariuszami rewitalizacji a pozostałymi podmiotami realizującymi Program.

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR

Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie monitoringu oraz ocenę rewitalizacji w gminie Skrwilno będzie Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji, szerzej opisany w poprzednim rozdziale. W skład ZRPR wchodzić będą władze samorządowe Gminy Skrwilno wraz z wydelegowanym pracownikami Gminy oraz wybranymi podczas spotkania elekcyjnego mieszkańcami, przedsiębiorcami, przedstawicielami stowarzyszeń i organizacji z rewitalizowanego obszaru oraz innymi podmiotami funkcjonującymi na terenie Gminy Skrwilno.

Monitoring dotyczy okresu objętego Programem Rewitalizacji czyli lat 2016 – 2023 i będzie prowadzony według następującego schematu:

Schemat 4. Schemat postępowania – monitoring i ocena realizacji PR w Gminie Skrwilno.
Źródło: Opracowanie własne.

Monitoring odgrywać będzie szczególną rolę w fazie realizacji, ponieważ właśnie realizacja wymaga kontroli oraz nadzorowania postępów prac nad wdrożeniem zawartych w Programie Rewitalizacji projektów.

Monitoring osiągania założonych celów (osiągania wskaźników) oraz poprawy sytuacji na rewitalizowanym obszarze (poprzez monitoring wskaźników społecznych będących podstawą delimitacji) prowadzony będzie przez Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji we współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za gromadzenie niezbędnych danych (urząd gminy, PUP, GOPS, szkoły). Prowadzona będzie ankietyzacja, mająca na celu zbadanie oceny przez opinię

publiczną realizowania założeń programu rewitalizacji. Ankiety te będą prowadzone dwa razy w trakcie realizacji programu (co dwa lata) i jeden raz po zakończeniu fazy wdrażania.

Monitoring osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu w odniesieniu do realizowanych projektów będzie prowadzony w ujęciach kwartalnych i przekazywany do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dane do obliczanie wskaźników pozyskiwać będzie i zestawienia sprawozdawcze prowadzić będzie ZRPR. Będą one weryfikowane przez koordynatora rewitalizacji i następnie przekazywane do IZ.

Tabela 16 Wskaźniki realizacji celu programu oraz postępu realizacji projektów

Monitoring realizacji celów programu			
Lp.	Wskaźnik	Wartość w roku bazowym 2016	Wartość w roku docelowym 2023
1	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	13,19%	10,60%
2	Średni wynik placówki oświatowej w stosunku do średniej wojewódzkiej ²	Poniżej średniej	Powyżej średniej
3	Przestrzeń zdegradowana wykorzystywana w wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych na cele aktywizacji społecznej	0	0,11 ha
Monitoring postępu realizacji projektów			
1	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 7.1)	0	500

² Ze względu na wprowadzone zmiany w systemie oświaty, dotychczasowe egzaminy szóstoklasisty nie będą kontynuowane. Mimo, że użyto wskaźnika uwzględniającego wyniki egzaminu po zakończeniu nauki w szkołach podstawowych z lat 2012-2014, analiza wskaźników realizacji założeń Programu Rewitalizacji polegać będzie na analizie wyników średnich dla szkół w Sołectwie Skrwilno, planowanych egzaminów końcowych w Szkołach Podstawowych.

2	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (Wskaźnik RPO, Działanie 7.1.)	0	2
3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1)	0	50
4	Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystająca ze świetlic środowiskowych/klubów młodzieżowych (Wskaźnik LSR)	0	50
5	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (Wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 11.1.)	0	25
6	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (Wskaźnik RPO, Działanie 11.1.)	0	30
7	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (Wskaźnik LSR oraz RPO dla Działania 11.1)	0	5
8	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (RPO)	0	240
9	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (RPO)	0	2
10	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (RPO)	0	240
11	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe, zostały wyposażone w programie (RPO)	0	2
12	Liczba dodatkowych planowanych sprzedających (wskaźnik własny)	0	20

13	Długość przebudowanej drogi (wskaźnik własny)	0	2,934 km
----	---	---	----------

Gmina Skrwilno będzie przekazywać raz na dwa lata sprawozdanie obejmujące informacje w zakresie efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych w oparciu o aktualne dane dotyczące kryteriów stanu kryzysowego, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji.

Dodatkowo w okresach kwartalnych gmina będzie przekazywała do IZ RPO sprawozdania z osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu określonych działań/poddziałań RPO WK-P ujętych w programie rewitalizacji.

Załącznik 1. Badanie ankietowe mieszkańców gminy Skrwilno.

I Etap konsultacji

DIAGNOZA GMINY SKRWILNO

W pytaniu

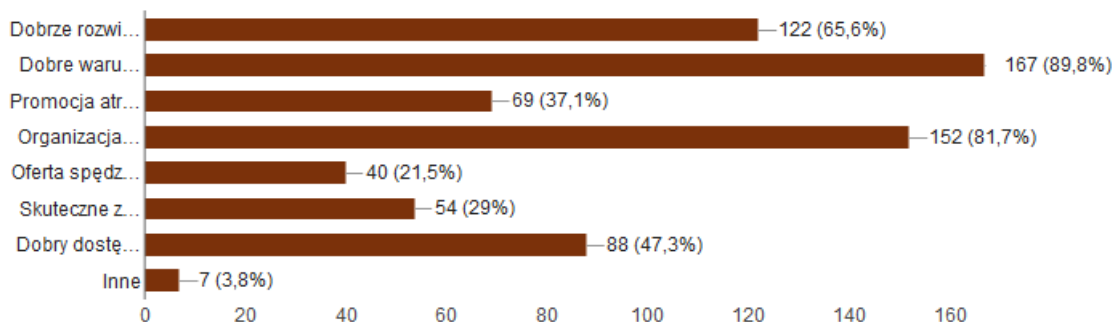
1. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych silnych stron Gminy Skrwilno (potencjał):

65,6%	ankietowanych wskazało:	Dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna
89,8%	ankietowanych wskazało:	Dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji
37,1%	ankietowanych wskazało:	Promocja atrakcji turystycznych
81,7%	ankietowanych wskazało:	Organizacja imprez przyciągających osoby spoza obszaru gminy
21,5%	ankietowanych wskazało:	Oferta spędzania czasu dla grup społecznych w różnym wieku
29%	ankietowanych wskazało:	Skuteczne zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez działania prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
47,3%	ankietowanych wskazało:	Dobry dostęp do bieżących informacji odnośnie lokalnych wydarzeń
3,8%	ankietowanych wskazało:	Inne. Wymieniono: - gmina jest rozwojowa

- walory przyrodnicze

1. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych silnych stron Gminy Skrwilno (potencjał):

(186 odpowiedzi)

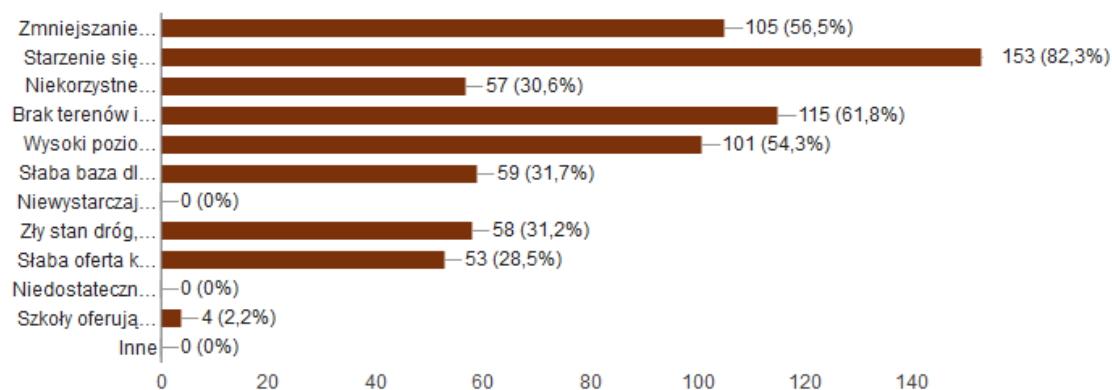
W pytaniu

2. Proszę wskazać max. 5 największych słabości Gminy Skrwilno (problemy):

56,5%	ankietowanych wskazało:	Zmniejszanie się liczby ludności
82,3%	ankietowanych wskazało:	Starzenie się społeczeństwa
30,6%	ankietowanych wskazało:	Niekorzystne warunki dla produkcji rolniczej
61,8%	ankietowanych wskazało:	Brak terenów inwestycyjnych
54,3%	ankietowanych wskazało:	Wysoki poziom bezrobocia
31,7%	ankietowanych wskazało:	Słaba baza dla rozwoju turystyki w postaci miejsc noclegowych i zaplecza gastronomicznego
0%	ankietowanych wskazało:	Niewystarczająca infrastruktura sportowa

31,2%	ankietowanych wskazało:	Zły stan dróg, brak ścieżek rowerowych
28%	ankietowanych wskazało:	Słaba oferta kulturalna
0%	ankietowanych wskazało:	Niedostateczne wyposażenie w wodociągi i kanalizację
2,2%	ankietowanych wskazało:	Szkoły oferują edukację na niskim poziomie

2. Proszę wskazać max. 5 największych słabości Gminy Skrwilno (problemy):
(186 odpowiedzi)

W pytaniu

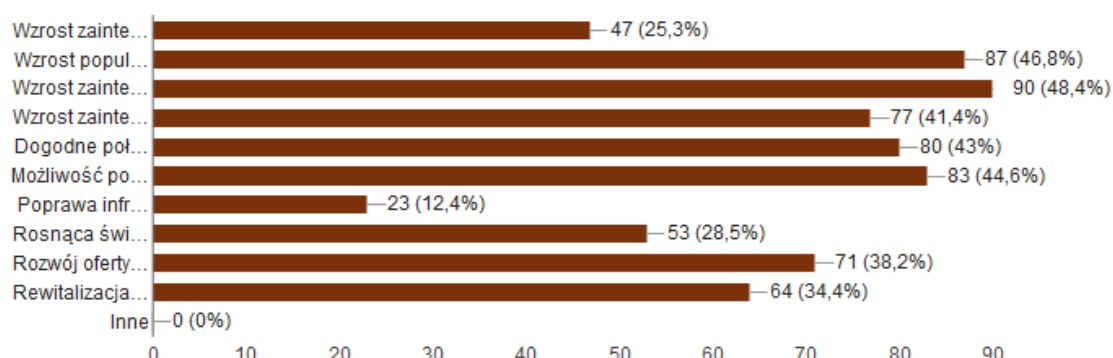
3. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych szans dla Gminy Skrwilno:

25,3%	ankietowanych wskazało:	Wzrost zainteresowania lokalnymi produktami, zasobami naturalnymi.
46,8%	ankietowanych wskazało:	Wzrost popularności wypoczynku na obszarach wiejskich

48,4%	ankietowanych wskazało:	Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego, ekologicznego trybu życia
41,4%	ankietowanych wskazało:	Wzrost zainteresowania potencjałem turystycznym gminy
43%	ankietowanych wskazało:	Dogodne położenie gminy przy dwóch drogach wojewódzkich
44,6%	ankietowanych wskazało:	Możliwość pozyskania w najbliższych latach dla gminy i jej mieszkańców dodatkowych środków z UE
12,4%	ankietowanych wskazało:	Poprawa infrastruktury w zakresie publicznej opieki nad dziećmi i osobami starszymi
28,5%	ankietowanych wskazało:	Rosnąca świadomość ekologiczna
38,2%	ankietowanych wskazało:	Rozwój oferty kulturalnej na terenie gminy
34,4%	ankietowanych wskazało:	Rewitalizacja terenów zdegradowanych (w tym przemysłowych i popegeerowskich)
0%	ankietowanych wskazało:	Inne

3. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych szans dla Gminy Skrwilno:

(186 odpowiedzi)

W pytaniu

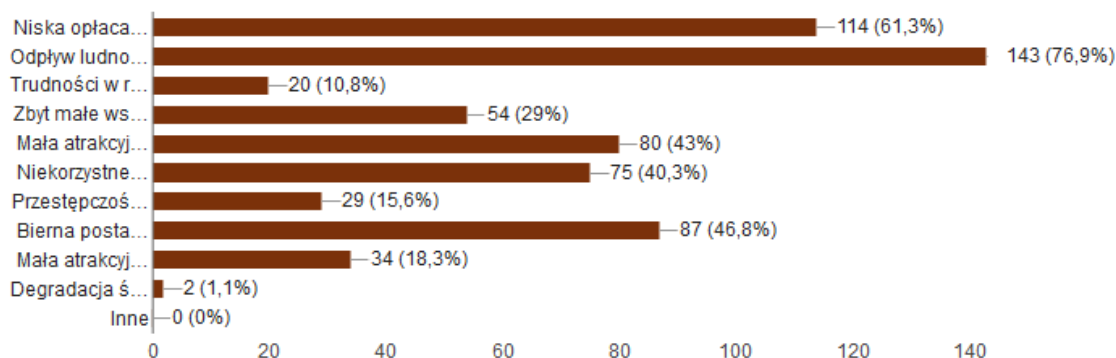
4. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych zagrożeń dla Gminy Skrwilno:

61,3%	ankietowanych wskazało:	Niska opłacalność produkcji rolnej
76,9%	ankietowanych wskazało:	Odływ ludności z obszaru gminy
10,8%	ankietowanych wskazało:	Trudności w realizacji projektów wymagających współpracy międzysektorowej i/lub ponadlokalnej
29%	ankietowanych wskazało:	Zbyt małe wsparcie przedsiębiorczości dla podmiotów pragnących prowadzić działalność gospodarczą na terenie gminy
43%	ankietowanych wskazało:	Mała atrakcyjność gospodarcza gminy
1,1%	ankietowanych wskazało:	Degradacja środowiska naturalnego
18,3%	ankietowanych wskazało:	Mała atrakcyjność osiedleńcza gminy

40,3%	ankietowanych wskazało:	Niekorzystne trendy demograficzne w skali kraju – „starzenie się” społeczeństwa
15,6%	ankietowanych wskazało:	Przestępczość, chuligaństwo, alkoholizm
46,8%	ankietowanych wskazało:	Bierna postawa społeczeństwa w sferze społecznej i gospodarczej
0%	ankietowanych wskazało:	Inne

4. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych zagrożeń dla Gminy Skrwilno:

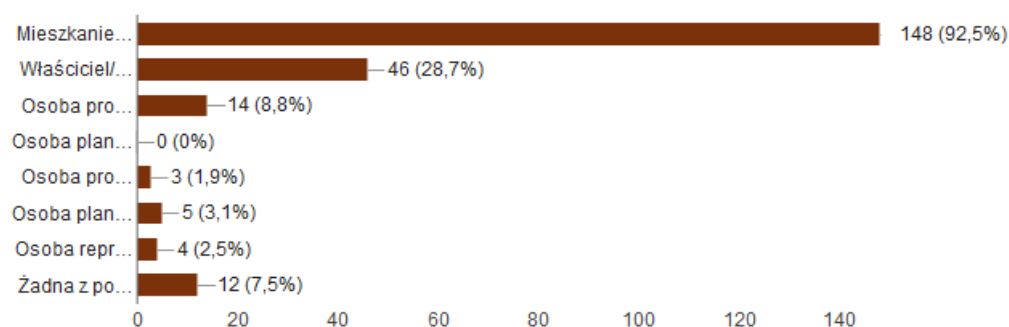
(186 odpowiedzi)

METRYCZKA

Pytanie 6: Do której z poniższych grup Pan/Pani należy? (można wybrać więcej niż 1 odpowiedź):

6. Do której z poniższych grup Pan/Pani należy?: (160 odpowiedzi)

Mieszkaniec – 92,5%

Właściciel, zarządca nieruchomości 28,7%

Osoba prowadząca działalność gospodarczą -8,8%

Osoba zamierzająca prowadzić działalność gospodarczą 0%

Osoba prowadząca działalność społeczną 1,9%

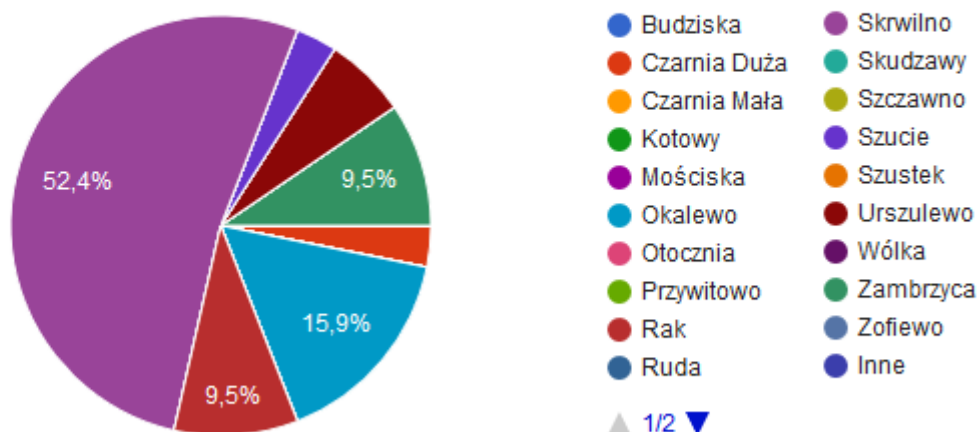
Osoba zamierzająca prowadzić działalność społeczną 3,1%

Osoba reprezentująca jednostkę samorządu terytorialnego 2,5%

Żadna z powyższych 7,5%

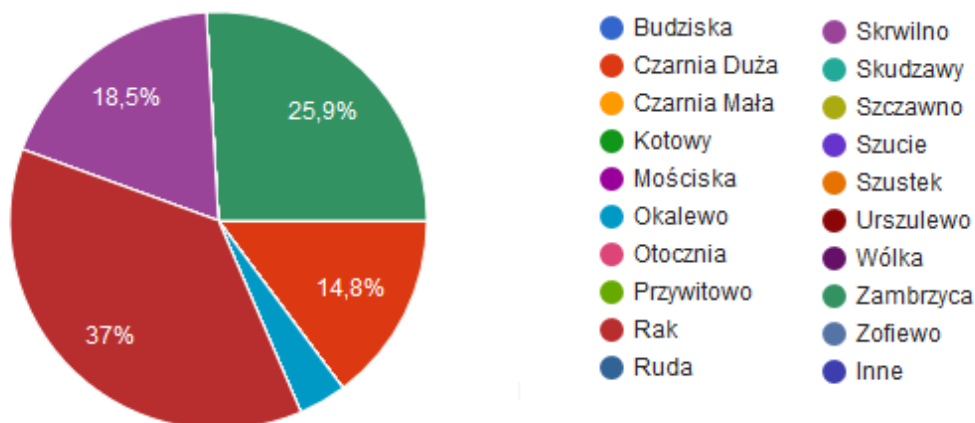
Proszę podać miejscowość, w której jest Pani/Pan mieszkańcem.

(127 odpowiedzi)

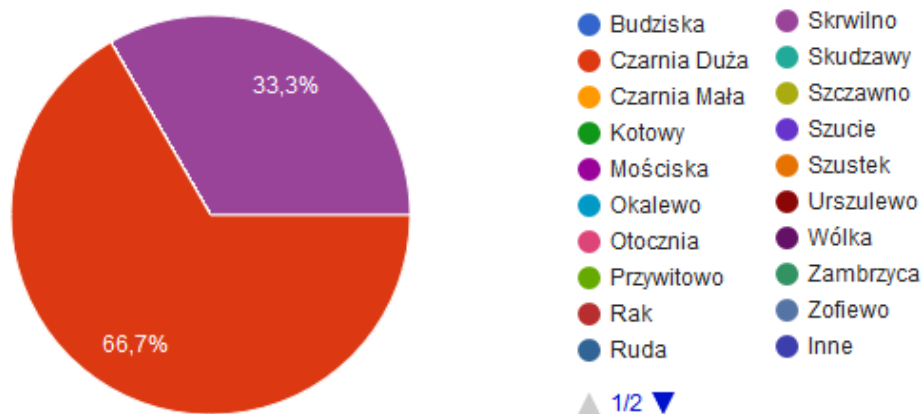
Proszę podać miejscowość, w której jest Pani/Pani właścicielem/użytkownikiem wieczystym/zarządzającym nieruchomością.

(27 odpowiedzi)

Proszę podać miejscowość, w której Pani/Pan prowadzi lub zamierza prowadzić działalność społeczną

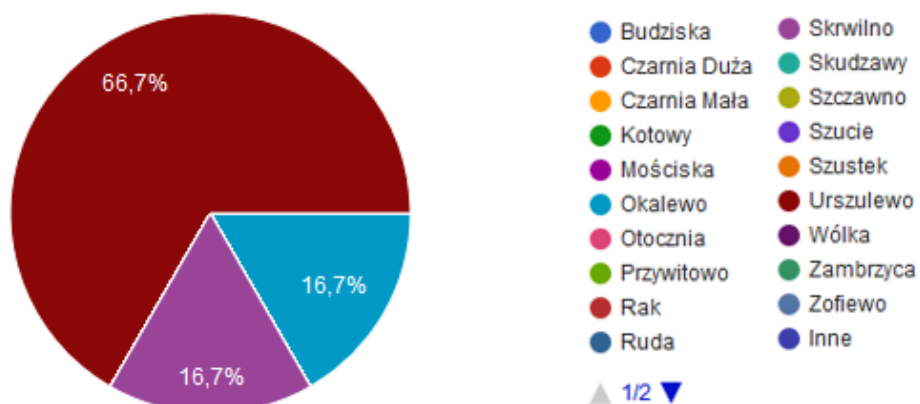
(6 odpowiedzi)

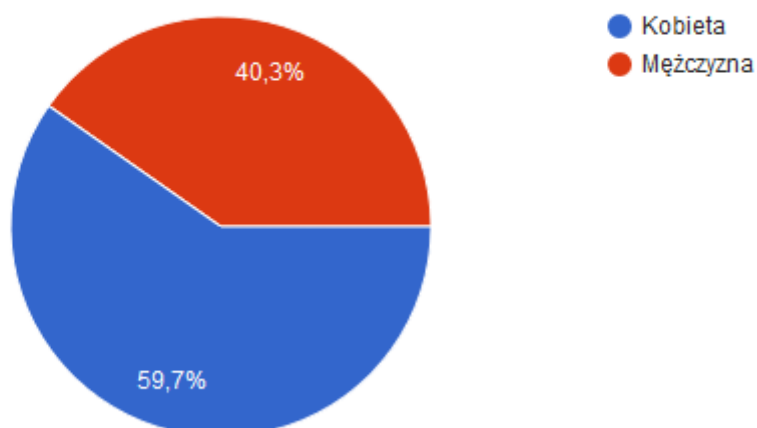
▲ 1/2 ▼

Proszę podać miejscowość, w której mieści się jednostka samorządu terytorialnego/organ władzy publicznej, który Pani/Pan reprezentuje.

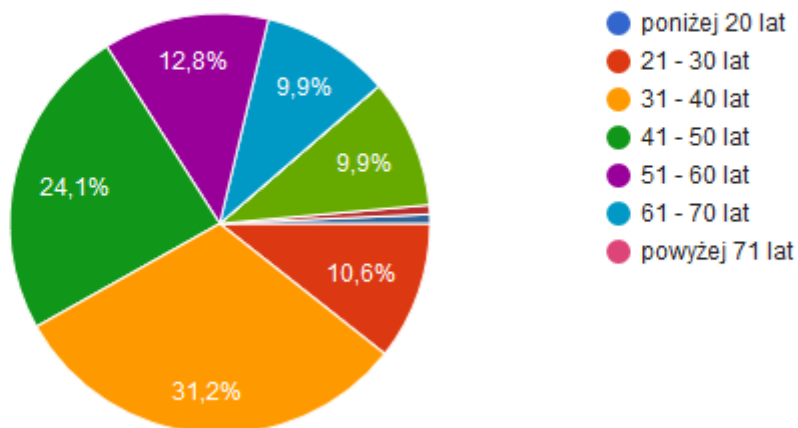
(6 odpowiedzi)

7. Proszę podać swoją płeć (154 odpowiedzi)

8. Proszę podać swój wiek (141 odpowiedzi)

OCENA PROCESU KONSULTACJI

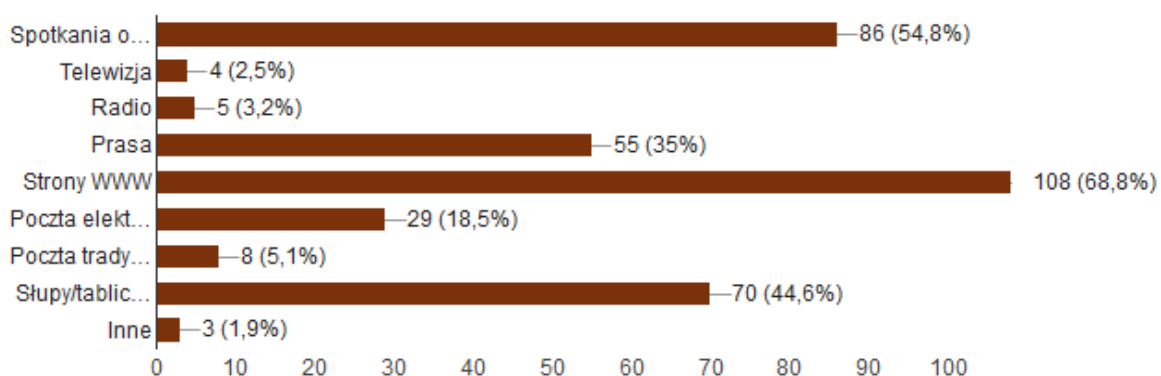
Pytanie 9: Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu? [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]:

54,8%	ankietowanych wskazało:	Spotkania osobiste
2,5%	ankietowanych wskazało:	Telewizja
3,2%	ankietowanych wskazało:	Radio
35%	ankietowanych wskazało:	Prasa
68,8%	ankietowanych wskazało:	Strony WWW
29%	ankietowanych wskazało:	Poczta elektroniczna
5,1%	ankietowanych wskazało:	Poczta tradycyjna

44,6%	ankietowanych wskazało:	Słupy/tablice ogłoszeniowe
1,9%	ankietowanych wskazało:	Inna forma. Wskazano: - od radnego - samodzielne zdobywanie informacji

9. Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu? [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]

(157 odpowiedzi)

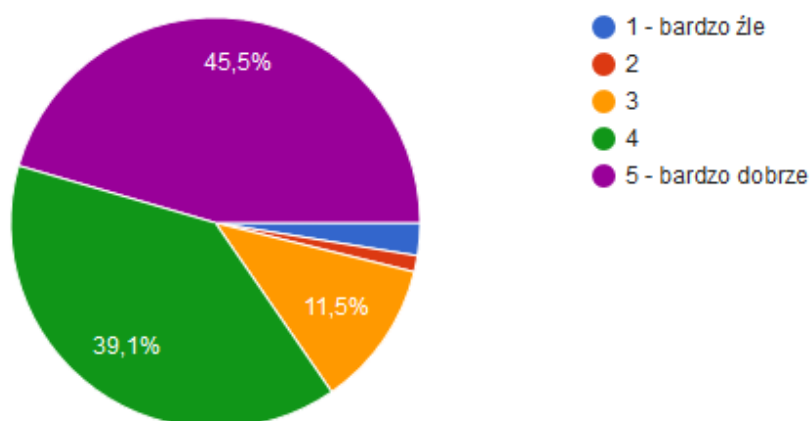

Pytanie 10: Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?

2,6%	ankietowanych oceniło:	1 – bardzo źle
1,3%	ankietowanych oceniło:	2
11,5%	ankietowanych oceniło:	3
39,1%	ankietowanych oceniło:	4
45,5	ankietowanych oceniło:	5 – bardzo dobrze

10. Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?

(156 odpowiedzi)

Pytanie 11. Co zmienił(a)by Pani/Pan w prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji konsultacjach społecznych?

2%	ankietowanych wskazało:	organizacja konsultacji w innych miejscowościach
4%	ankietowanych wskazało:	nic
4%	ankietowanych wskazało:	większa ilość spotkań
89%	ankietowanych	Nie udzieliło odpowiedzi

Badanie ankietowe mieszkańców gminy Skrwilno.

II i III Etap konsultacji.

PROGRAM REWITALIZACJI

1. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym obszarem zdegradowanym na terenie Gminy, który obejmuje: sołectwa Skrwilno, Czarnia Duża, Kotowy, Mościska, Przywitowo, Ruda, Skudzawy, Szustek, Zambrzyca:

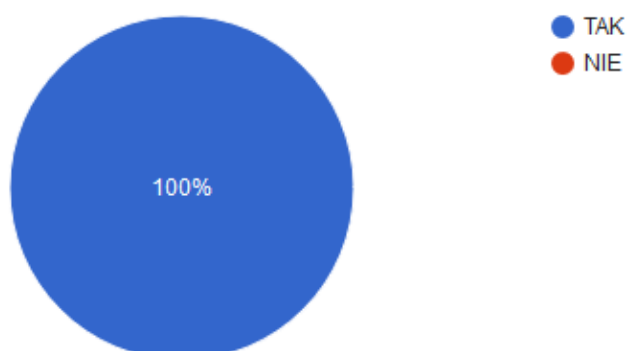
(14 odpowiedzi)

Jeżeli nie, proszę uzasadnić (0 odpowiedzi)

2. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym obszarem rewitalizacji na terenie Gminy, który obejmuje sołectwo Skrwilno:

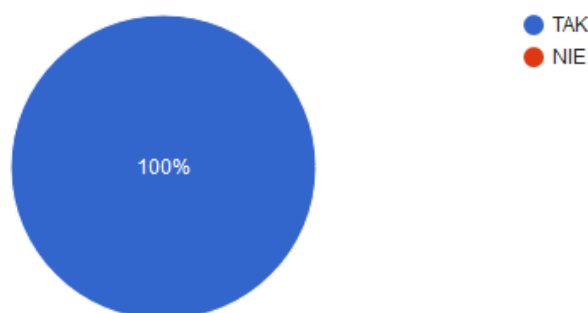
(14 odpowiedzi)

Jeśli nie, proszę uzasadnić. (0 odpowiedzi)

4. Czy Pani/Pan zgadza się z następującymi proponowanymi działaniami rewitalizacyjnymi: a) remont świetlicy wiejskiej w Skrwilnie b) poprawa jakości terenów publicznych wokół świetlicy oraz Urzędu Gminy Skrwilno c) utworzenie Gminnego Domu Kultury w zdegradowanym budynku dawnej bazy SKR d) utworzenie klubu młodzieżowego - aktywizacja młodzieży z terenu gminy Skrwilno e) Utworzenie Uniwersytetu III wieku - aktywizacja seniorów z sołectwa Skrwilno

(14 odpowiedzi)

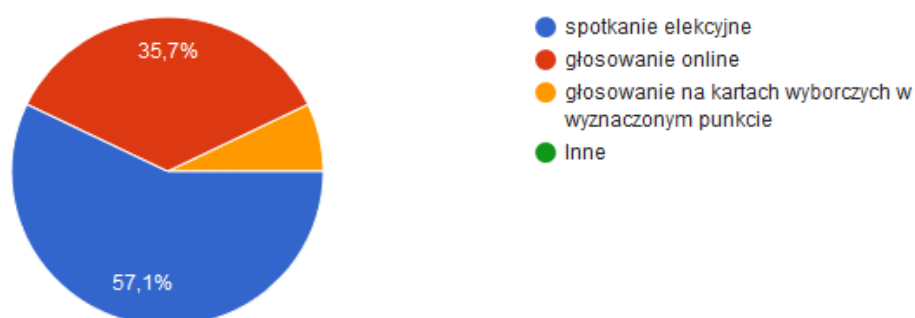

Jeżeli nie, to proszę uzasadnić (0 odpowiedzi)

POWOŁANIE I FUNKCJONOWANIE ZESPOŁU DS. REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

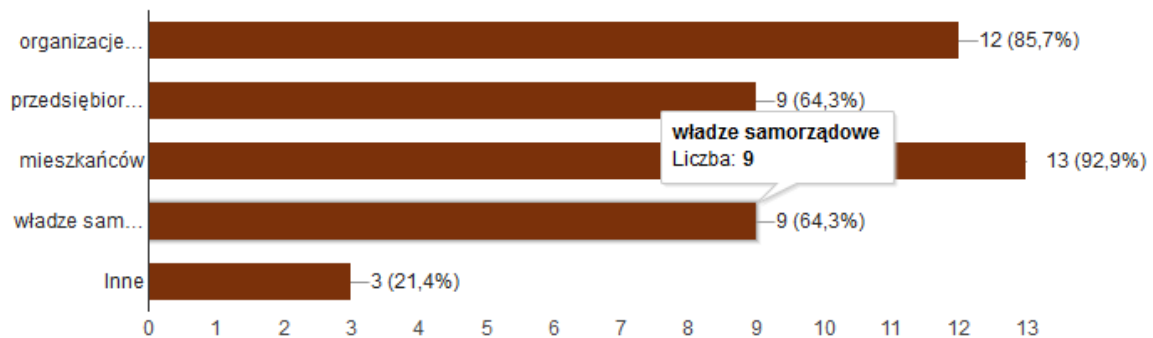
5. W jaki sposób powinni być wybierani członkowie Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji

(14 odpowiedzi)

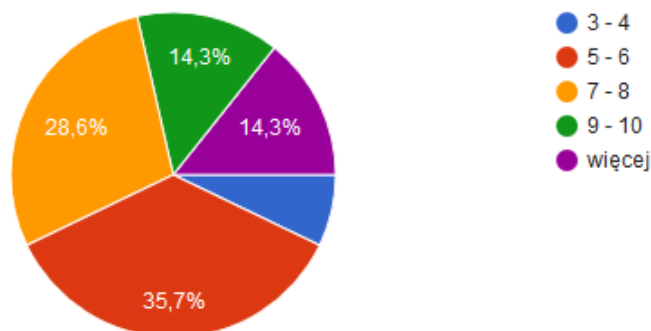
6. Jakie grupy powinny reprezentować osoby wchodzący w skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]

(14 odpowiedzi)

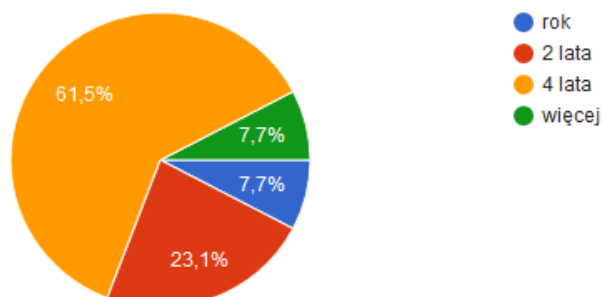
7. Ile osób powinien liczyć Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji

(14 odpowiedzi)

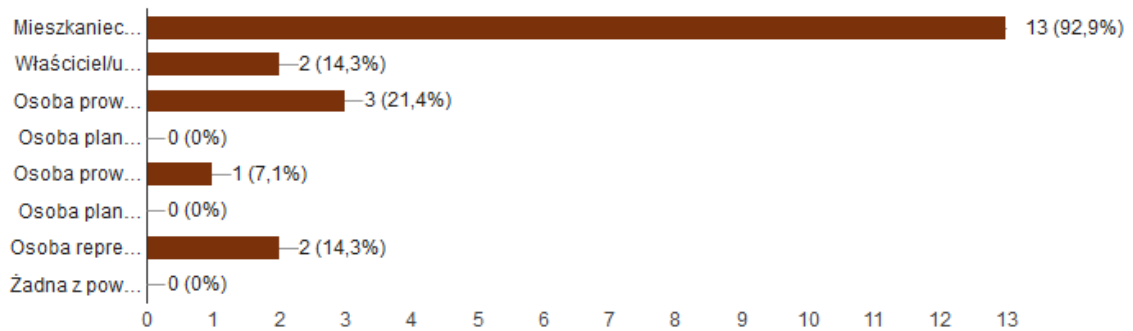

8. Ile lat powinna trwać kadencja Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji.

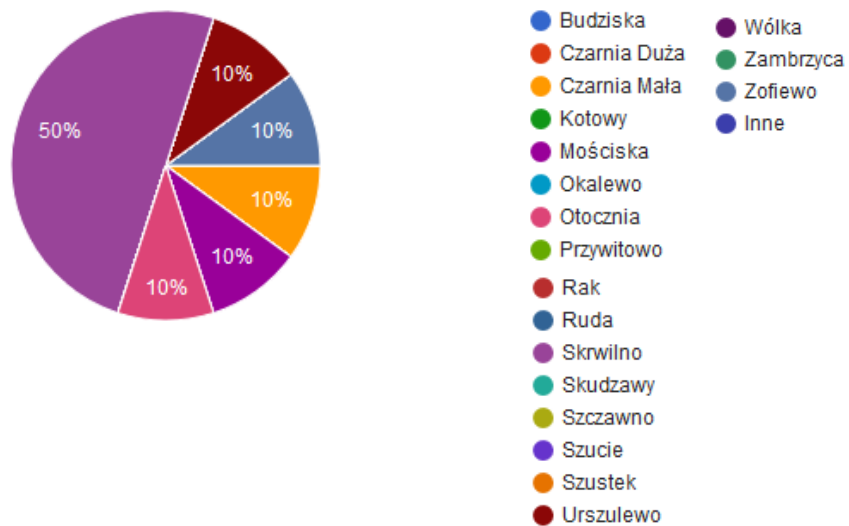
(13 odpowiedzi)

9. Do której z poniższych grup Pan/Pani należy (można wybrać więcej niż 1)?:
(14 odpowiedzi)

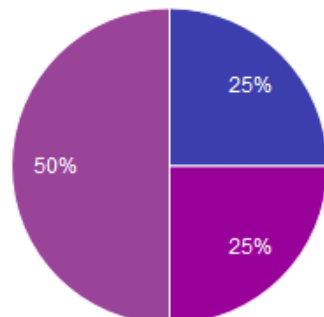

Proszę podać miejscowość, w której jest Pani/Pan mieszkańcem.
(10 odpowiedzi)

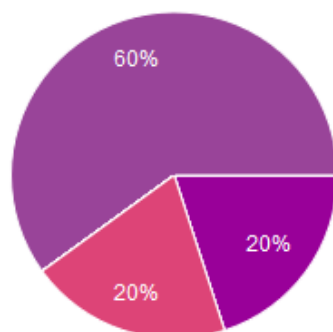
Proszę podać miejscowość w której jest Pani/Pani
właścicielem/użytkownikiem wieczystym/zarządzającym nieruchomości.

(4 odpowiedzi)

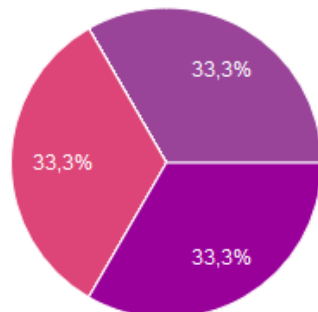
Proszę podać miejscowość, w której Pani/Pan prowadzi lub zamierza
prowadzić działalność gospodarczą

(5 odpowiedzi)

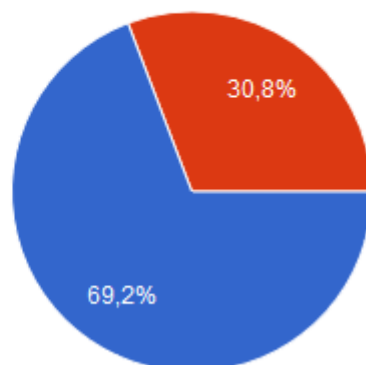
Proszę podać miejscowość, w której Pani/Pan prowadzi lub zamierza prowadzić działalność społeczną.

(3 odpowiedzi)

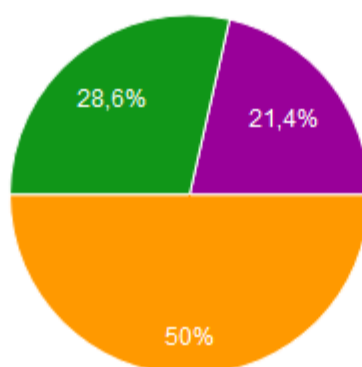
METRYCZKA

10. Proszę podać swoją płeć (13 odpowiedzi)

● Kobieta
● Mężczyzna

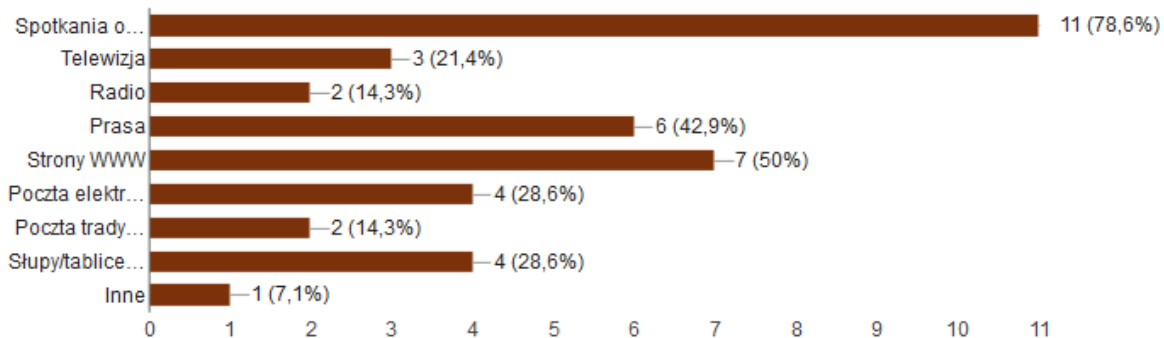
11. Proszę podać swój wiek (14 odpowiedzi)

● poniżej 20 lat
● 20 - 29 lat
● 30 - 39 lat
● 40 - 49
● 50 - 59
● 60 - 69
● powyżej 70

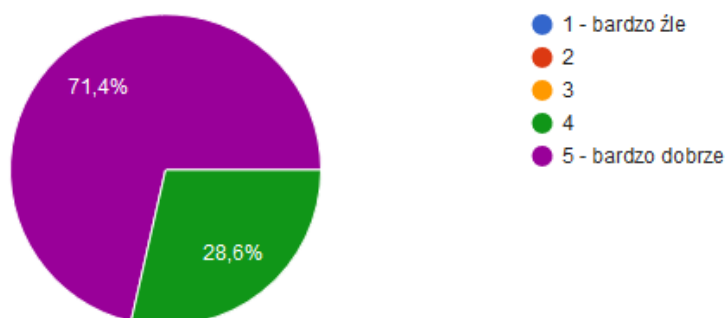
12. Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu? [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]

(14 odpowiedzi)

13. Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?

(14 odpowiedzi)

Załącznik 2. Dane wyjściowe do obliczania wskaźników.

Dane do obliczania wskaźników mają wartości obowiązujące na dzień 31.12.2015.

Źródła danych: dane własne gminy, PUP, GOPS, Powiatowa Komenda Policji, szkoła.

	liczba osób w wieku produkcyjnym	liczba osób w wieku poprodukcyjnym	liczba ludności na danym obszarze
Budziska	152	40	238
Czarnia Duża	114	19	133

Czarnia Mała	101	22	148
Kotowy	222	42	347
Mościska	91	28	151
Okalewo	581	130	887
Otocznia	55	12	83
Przywitowo	210	33	304
Ruda	252	47	342
Rak	226	31	226
Skrwilno	1107	205	1600
Skudzawy	307	68	510
Szczawno	126	27	191
Szucie	124	24	198
Szustek	124	24	189
Urszulewo	138	26	215
Wólka	88	16	116
Zambrzyca	112	21	178
Zofiewo	69	13	108
GMINA:	4199	828	6164

	liczba osób w wieku produkcyjnym	liczba osób bezrobotnych	liczba bezrobotnych pozostających bez pracy >12 m-cy	liczba bezrobotnych pozostających bez pracy >24 m-cy
Budziska	152	5	3	3
Czarnia Duża	114	3	2	2
Czarnia Mała	101	7	2	2
Kotowy	222	19	15	15
Mościska	91	5	4	4
Okalewo	581	53	36	36
Otocznia	55	1	0	0
Przywitowo	210	27	14	14
Ruda	252	12	9	9
Rak	226	13	12	12
Skrwilno	1107	146	85	85
Skudzawy	307	27	18	18
Szczawno	126	17	13	13
Szucie	124	19	13	13
Szustek	124	7	5	5
Urszulewo	138	8	5	5
Wólka	88	5	3	3
Zambrzyca	112	10	4	4
Zofiewo	69	6	3	3

GMINA:	4199	390	246	246		
	liczba ludności na danym obszarze	liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiska wej pomocy społecznej	liczba gospodarstw domowych	liczba gospodarstw domowych stałych beneficjentów środowiska wej pomocy społecznej	liczba dzieci do lat 17	liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Budziska	238	45	54	12	38	22
Czarnia Duża	133	88	50	24	37	30
Czarnia Mała	148	65	43	18	24	13
Kotowy	347	43	79	12	73	26
Mościska	151	51	38	14	37	31
Okalewo	887	184	197	49	164	79
Otocznia	83	11	28	4	17	9
Przywitowo	304	56	77	15	56	28
Ruda	342	66	53	18	74	44
Rak	226	59	82	16	49	32
Skrwilno	1600	216	433	57	272	96
Skudzawy	510	108	120	28	119	74
Szczawno	191	59	57	16	33	22
Szucie	198	63	46	17	49	34
Szustek	189	43	44	12	35	27
Urszulewo	215	50	60	14	58	32
Wólka	116	25	30	7	19	9
Zambrzyca	178	62	44	18	38	30
Zofiewo	108	23	32	6	22	7
GMINA:	6164	1317	1567	357	1214	645

	liczba ludności na danym obszarze	liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	liczba młodzieży 13 - 18 lat	liczba gospodarstw	liczba wykroczeń (także przestępstw) młodzieży 13-18 lat odnotowanych przez służby porządkowe
Budziska	238	0	14	54	0
Czarnia Duża	133	0	15	50	0
Czarnia Mała	148	0	14	43	0
Kotowy	347	0	35	79	0
Mościska	151	0	18	38	0
Okalewo	887	1	66	197	2
Otocznia	83	0	11	28	0
Przywitowo	304	1	26	77	0
Ruda	342	1	33	53	0
Rak	226	0	15	82	0
Skrwilno	1600	2	89	433	0
Skudzawy	510	0	46	120	0
Szczawno	191	0	14	57	0
Szucie	198	1	20	46	0
Szustek	189	0	11	44	0
Urszulewo	215	0	18	60	0
Wólka	116	1	9	30	0
Zambrzyca	178	0	7	44	0
Zofiewo	108	0	4	32	0
GMINA:	6164	7	465	1567	2

	powierzchnia obszaru (ha)	powierzchnia przestrzeni zdegradowanej (ha)
Budziska	537,29	0
Czarnia Duża	506,98	0
Czarnia Mała	330,52	0
Kotowy	544,2	0
Mościska	280,2	0
Okalewo	2725,05	0
Otocznia	370,5	0

Przywitowo	493,19	0
Rak	323,2	0
Ruda	754,28	0
Skrwilno	1 310,11	0,11
Szczawno	1241,24	0
Skudzawy	315,3	0
Szucie	344,98	0
Szustek	393,86	0
Urszulewo	412,29	0
Wólka	331,86	0
Zambrzyca	367,18	0
Zofiewo	470,63	0
GMINA:	12052,86	0,11

	liczba budowli, których stan ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie	liczba budowli ogółem
Budziska	0	54
Czarnia Duża	1	50
Czarnia Mała	0	43
Kotowy	1	79
Mościka	1	38
Okalewo	0	197
Otocznia	0	28
Przywitowo	1	77
Ruda	0	82
Rak	1	53
Skrwilno	2	433
Skudzawy	1	120
Szczawno	0	57
Szucie	0	46
Szustek	1	44
Urszulewo	0	60
Wólka	0	30
Zambrzyca	1	44
Zofiewo	0	32
GMINA:	10	1567

Wyniki egzaminu gimnazjalnego Gimnazjum w Skrwilnie (arkusz standardowy)

j. polski	p. hum.	matematyka	p. przyrod.	j. angielski
-----------	---------	------------	-------------	--------------

Gimnazjum Skrwilno 2012/2013	61,2%	60,3%	43,3%	58,8%	41,3%
Woj. Kuj. – pom. 2012 - 2013	60,51%	56,09%	45,91%	57,08%	59,57%
Gimnazjum Skrwilno 2013/2014	62%	57%	39%	46%	55%
Woj. Kuj. – pom. 2013 - 2014	65%	58%	45%	50%	64%
Gimnazjum Skrwilno 2014/2015	59%	62%	41%	46%	59%
Woj. Kuj. – pom. 2014 - 2015	60%	62%	47%	48%	63%

Wyniki egzaminu szóstoklasisty:

	2012/2013 średnio %	2013/2014 średnio %
Szkoła Podstawowa Skrwilnie	19,83	22,55
Szkołą Podstawowa Okalewie	20,5	24,63
Szkoła Podstawowa Skudzawach	24,62	25,08
Średnia województwa	23,60	25,02

2014/2015	j. polski %	Matematyka %	Razem %	j. angielski %
Szkoła Podstawowa Skrwilnie	61	44	52	62
Szkołą Podstawowa Okalewie	64	55	59	74

Szkoła Podstawowa Skudzawach	72	61	67	69
Średnia województwa	70	58	64	75